

D 2384 E – 1,50€ – STUDENI/NOVEMBER 2012 – BR./NR. 11 (329)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Pastoralni skup u Hrvatskoj — Pastoraltreffen in Kroatien

Naslovnica:

S misnog slavlja u Hrvatskom nacionalnom svetištu Marija Bistrica
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tamljanović-Brkic,
P. Jozo Župić

Graficka priprema/Layout & Bildbearbeitung:

Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:

VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
Konto Nr. 6498973
(BLZ: 750 903 00),
bei der LIGA Bank eG
IBAN:
DE03750903000006498973

Zadnja stranica:

Jesenski ugodaj nedaleko od
Hofheima am Taunus u Hessenu;
snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

FRANKFURT AM MAIN

Život u ilegalnosti

U srijedu 17. listopada u Hrvatskom dušobrižničkom uredu u Frankfurtu na Majni održana je sjednica radne skupine predstavnika odgovornih za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u Njemačkoj pod predsjedanjem ravnatelja dušobrižništva za pastoral katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije Stefana Schoea.

Na sjednici je sudjelovalo više delegata za pastoral stranih zajednica u Njemačkoj i nekoliko referenata za pastoral stranaca pojedinih biskupija. Tema sjednice je bila „Neregularnost boravišnog prava“. Predavanje o toj temi održao je vo-

ditelj Katoličkog foruma „Život u ilegalnosti“ iz Berlina Johannes G. Knickenberg. Više o spomenutom Forumu može se pročitati na internet stranici www.forum-illegalitaet.de. Istaknuto je da u Njemačkoj živi između 100 do 400 tisuća ilegalnih osoba, od čega su od 1000 do 10000 djeca školske dobi.

Na susretu je bio i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina.

Tekst i snimka: A. P.

Mediji moraju biti oruđe nove evangelizacije

Sinodski oci zahtijevaju da sva javna glasila budu oruđe nove evangelizacije. Ali da internet, televizija i radio budu prijenosnici evanđelja, potrebno je da medijski djelatnici imaju jasan kršćanski identitet – istaknuo je sudionik Sinode, o. Marco Tasca, general franjevac konventualaca, govoreći Radio Vatikan.

Uvjeran sam da su sredstva komunikacija velika blagodat Božja u ovim vremenima, a mislim da je najvažnije rabiti ih s identitetom, odnosno imati jasan kršćanski, katolički identitet za naviještanje evanđelja. Mediji nam omogućuju približavanje svima, svima koji slušaju radio, gledaju televiziju, posjeduju smartphone i druga sredstva. Sva su sredstva dobra – istaknuo je general.

Na upit po čemu se razlikuje kršćanski novinar od običnog, rekao je da je razlika u tome što kršćanin nosi ljubav prema Kristu i njegovu kraljevstvu, uvjerenje da ima priopćiti lijepu vijest, lijepu za ljude, za puninu ostvarena, sretna života, za koji netko može tvrditi: Lijep je moj život. Sretan sam što mogu živjeti s Gospodinom Isusom, što mogu živjeti po evanđelju – ustvrdio je general konventualaca.

Od katoličkih medija ljudi očekuju istinitu riječ, očekuju da se govori o ozbiljnim životnim situacijama, o smislu života, o posljednjim stvarima, o smrti i o ljubavi. Narod žudi za odgovorima na te upite, svako ljudsko biće nosi ih u srcu – ustvrdio je o. Tasca. On smatra da kršćanski novinari ne bi smjeli oponašati način na koji se priopćava u svjetovnim medijima, a katolički mediji moraju biti pozorni za potrebe osobe i njezina dostojanstva.

IKA

U OVOM BROJU

● TUHELJ

Pastoralni skup u Hrvatskoj

str.

6

● TEOLOŠKI OSVRT: dr. A. Tamarut

Crkva u obnovi

str.

12

● OBLJETNICE

40 godina HKM Ravensburg

str.

25

IZ CRKVE U DOMOVINI

Zauzetost za budućnost u Godini vjere

Na početku Godine vjere hrvatski su ordinariji uputili poruke diljem domovine vjernicima s posebnim pastoralnim programima i smjernicama u produbljivanju vjernosti Kristu i Katoličkoj Crkvi.

5

IZ CRKVE U SVIJETU

Sveci su blago Crkve

Katolička Crkva je bogatija za sedam novih svetaca.

4

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT

Vukovar u Kumrovcu

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. Ivica Komadina: „Porta fidei – Tür des Glaubens“

Nationaldirektor Stefan Schohe: Eine Kirche Jesu Christi

13-14

|| Posebno se u studenome svake godine sjećamo svih hrvatskih žrtava, poglavito onih iz Domovinskog rata. ||

Održan pastoralni skup u domovini

Živimo u vremenu velikih gospodarskih i općeljudskih previranja. Milijuni ljudi strahuju za svoju egzistenciju, a kriza sve više uzima maha. Tako je to u svijetu, a ništa bolja situacija nije ni u domovini. U svemu tome se očituje ne samo financijska kriza, već i kriza duha i morala. O svemu tome moglo se iscrpnije slušati na Godišnjem pastoralnom skupu hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, održanom od 8. do 12. listopada u Tuhelju, u R. Hrvatskoj, o temi „Pravo na rad i nezaposlenost u suvremenim društvima“, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Ured svake godine organizira pastoralne skupove i to uglavnom u Njemačkoj, a svake treće godine u Hrvatskoj ili BiH. Ove je godine obrađena tema prava na rad i nezaposlenosti u suvremenim društvima, vodeći računa posebno o hrvatskom društvu, a predavanja su

održali dr. Josip Grbac, dr. Jerko Valčić, dr. Gordan Črpić, dr. Vladimir Dugalić i dr. Zoran Šućur. Organizirano je duhovno-studijsko putovanje u Hrvatsko zagorje. Misno slavlje u Hrvatskom nacionalnom svetišću Majke Božje Bistričke predvodio predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu mons. Pero Sudar.

Nalazimo se u mjesecu studenome koji nas posebno povezuje s našim dragima koji su se preselili s ovoga svijeta. Mnogi su pokopani i u Njemačkoj. Vrijeme je to zahvalnog odnosa prema svima koji su ostavili traga u našim životima, našoj Crkvi i domovini, a koji više nisu s nama. Posebno se u studenome svake godine sjećamo svih hrvatskih žrtava, poglavito onih iz Domovinskog rata, žrtava Vukovara, Škabrnje i drugih hrvatskih mjesta. Neka je svima laka hrvatska gruda i pokoj vječni daruj im Gospodine!

Urednik

Iz delegatove Poruke

„Porta fidei – Vrata vjere“

U listopadu prošle godine papa Benedikt XVI. objavio je apostolsko pismo u obliku motu proprio naslovljeno „Vrata vjere“. Tim pismom papa najavljuje Godinu vjere. Godina vjere započela je 11. listopada, točno na dan 50. obljetnice prvog zasjedanja Drugoga vatikanskog sabora, a završit će na nedjelju Krista Kralja, 24. studenoga 2013. Godina vjere u potpunosti se uklapa u put Crkve u posljednjih pedeset godina. Drugi vatikanski koncil, prva Godina vjere koju je 1967. proglasio papa Pavao VI. te Veliki jubilej 2000. godine koji je proslavio bl. Ivan Pavao II., važne su postaje na tom polastoljetnom putu Crkve. U tiskovnom uredu Svete Stolice predstavljen je već 21. lipnja kalendar Godine vjere koji uokviruje različite događaje, bilo da je riječ o proslavi Dana mladeži u Rio de Janeiru, susretima krizmanika, redovnika i redovnica ili proglašenju svetima mučenika vjere. Tom je prilikom otvorena i mrežna stranica: www.annusfidei.de. Predstavljen je

i logo Godine vjere: lađa koja predstavlja Crkvu na valovima, te križ kao jarbol, sa slovima IHS. Sve u crvenoj boji na bijeloj podlozi. Jedra i linije sunca upućuju na euharistijsku Kristovu prisutnost u Crkvi.

U sklopu Godine vjere naša domovinska Crkva u mjesecu studenom organizira zahvalno hodočašće Hrvata papi Benediktu XVI. i grobovima apostolskih prvaka. Apostolska je pokorničarna, u petak 5. listopada, objavila dekret o zadobivanju potpunog oprostata tijekom čitave Godine vjere. Uz opće uvjete za dobivanje oprostata – istinsko pokajanje, ispovijed, pristupanje pričesti, molitvu na nakane Svetog Oca – objavljeni su i posebni uvjeti za potpuni oprost koji se može namijeniti i za duše pokojnih vjernika. Sestre i braćo, nastojmo i mi u našim vjerničkim zajednicama i župama u Njemačkoj kroz dane Godine vjere jačati svoju vjeru, te tako biti primjer našim mladima. Svi zajedno otvorimo „vrata vjere“!

Vlč. Ivica Komadina, delegat

Sveci su blago Crkve

Katolička Crkva je bogatija za sedam novih svetaca.

Papa Benedikt XVI. je 21. listopada na Trgu svetoga Petra u Rimu svetima proglasio sedam uzornih žena i muškaraca među kojima su bavorska mističarka Anna Schäffer (1882.–1925.) i sjevernoamerička Indijanka Kateri Tekakwitha (1656.–1680.). Prema procjeni austrijske katoličke agencije Kathpress, na Trgu sv. Petra okupilo se 80 tisuća vjernika i hodočasnika iz cijeloga svijeta, među kojima je bilo i njih dvije tisuće iz biskupije Regensburg kojima je Sveti Otac poručio da je nova svetica iz njihove biskupije „svijetli primjer“ za njihovu domovinu. A to vrijedi posebno i za kršćanski pokret hospicija, čije se „blagoslovljeno djelovanje“ može i ojačati zahvaljujući zagovoru nove svetice kod Boga. Nova svetica koja zbog svoje teške ozljede nije mogla stupiti u nijedan misijski red pretvarala je sva bolnička mjesta i sobe u redovničku ćeliju, a svoju je patnju darivala Bogu kao svoju misijsku službu. Uz Filipince koji su upadali u oči svima zbog ranojutarnjega dobrog raspoređenja, vidljiva je bila i velika skupina njemačkih hodočasnika koji su htjeli biti u Rimu jer je Benedikt XVI. svetom proglašavao „njihovu blaženicu“. Iz mjesta Anne Schäffer – Mindelstettenu – došle su i Katharina Fuchs i njezina kćer Regina. Sa novom ih sveticom povezuje mnogo toga, i to su rado ispričale u „novinarsko pero“: „Moja je svekrva još poznavala novu sveticu i pričala nam je puno o njoj. Njezina duboka vjera, kojom je jačala druge, premda je i njoj išlo jako loše, na mene ostavlja i danas dubok dojam“, rekla je Katharina Fuchs. Posebnu pozornost među hodočasnici privlačila je jedna manja skupina. Odjeveni u indijansku odjeću, s ukrasnim perjem na glavi kakvo tradicionalno nose njihove poglavice, ti su hodočasnici doputovali iz SAD-a i Kanade kako bi sudjelovali na svečanom proglašenju svetom Mohavke. Među njima bio je i William Voelker iz Oklahome. Indijansko mu je ime – Wahathuweeka. U tišini se zadržao iza, na rubu Trga sv. Petra, prepuštajući da na njega djeluje ovaj veliki događaj. Svojom odjećom – kožnim hlačama i moka-

sinama, ali i kapom, privlačio je mnogo pozornosti. „Današnji je dan velik“, kaže. U Rim je došao kao predstavnik svoga plemena – Komanača. U Americi ih živi još 15.000. „Ovo danas je važno“, ponavlja Wahathuweeka sa suzama u očima.

Crkva mora služiti ljudima

U svojoj propovijedi Sveti Otac na više je jezika pohvalio i istaknuo važnost i plemenitost života i djelo-

se ugledaju na sedam novih svetaca i da slijede njihove primjere u životu. Novi su sveci svojom herojskom hrabrošću vodili svoj život koji je bio potpuno posvećen Bogu i velikodušnome služenju ljudima. Proglašenja svetima Papa je nazvao „rječitim potvrđama“ otajstvene spasenjske stvarnosti smrti i uskrsnuća Isusa Krista, koji je svakome svecu bio uzor života i nadahnuće djelovanja.

Nova svetica, mističarka Anna Schäffer, porijeklom je iz Mindelstettenu u okolici Eichstättu, i isprva je htjela stupiti u misijski red. No, kako je imala teške opekline koje je dobila kao služavka, a koje nisu zarasle cijeli život, to nije mogla učiniti. No, bila je jako snažna duhom, a svoju je snagu i u tako teškoj sudbini crpila iz vjere. Svojim je riječima i svojim je pismima sa svoga bolesničkoga kreveta ljudima slala snažnu utjehu. Utjehu koju trebaju mnogi ljudi u današnjem svijetu i u svim društvima.

Druga svetica dolazi pak s drugoga kontinenta. Kateri Tekakwitha, koja je rođena 1656. u današnjoj saveznoj državi New York Sjedinjenih Američkih Država, bila je kćer Irokeza iz plemena Mohavka. No, i kao kršćanka ostala je vjerna tradiciji svoga naroda, rekao je Papa, pa njezin primjer može biti poticaj ne samo za iskrenu vjeru, nego i za vjerno prijanjanje uz vlastitu kulturu, identitet i tradiciju. Sveta Kateri Tekakwitha prva je Indijanka proglašena svetom.

Treća je svetica porijeklom iz Hessena, a riječ je o njemačko-američkoj franjevkici i misionarki koja je život posvetila gubavcima Marianne Cope koja je živjela od 1838. do 1918. Francuski isusovac Jakob Berthieu (1838.–1896.) ubijen je na Madagaskaru u tijeku pobune, dok je kateheta Pedro Calungsod (1654.–1672.) ubijen kao mučenik na Filipinima. Na čast je oltara Benedikt XVI. uzdigao i talijanskog svećenika i utemeljitelja reda Giovannija Battistu (Ivana Krstitelja) Piamarta (1841.–1913.), kao i španjolsku redovnicu Mariju del Monte Carmelo (od brda Karmela), koja je živjela od 1848. do 1911. Piamarta je 1900. godine osnovao Kongregaciju Svete obitelji iz Nazareta.

M. K.

Među novim svecima je i mističarka Anna Schäffer iz Njemačke

vanja sedam novih svetaca, istaknuo njihovo osobito značenje za vjernike i danas. Kada je na radu bila nova svetica Tekakwitha, Trgom svetoga Petra prolomio se pljesak. Prva Indijanka svetica – vjerna tradiciji svoga naroda, premda je odbacila njegova vjerska uvjerenja – doista je to zaslužila. Misa je išla kraju, sunce je žarko sjalo i neki su hodočasnici otvorili svoje kišobrane ili na glavu stavili rupčice. Wahathuweeka je stajao uspravan kao svijeća, ponosan na svoju sunarodnjakinju sveticu. „Naša povijest, prošlost nas Indijanaca i Katoličke Crkve bila je teška. Današnji dan nešto je što liječi dušu“, rekao je Wahathuweeka nasmiješivši se novinarima.

Kako se svečana misa proglašanja svetima proslavljala baš na Svjetski misijski dan, Benedikt XVI. poručio je da Crkva posebnim nastojanjem mora biti u službi evanđelju i ljudima. Tu zadaću potrebno je ponovno prizivati u svijest svakoga dana, slijedeći pri tome primjer Isusa Krista koji se Božjemu planu predao u potpunosti. Vjernicima je Sveti Otac poručio da

Zauzetost za budućnost u Godini vjere

Na početku Godine vjere hrvatski su ordinariji uputili poruke diljem domovine vjernicima s posebnim pastoralnim programima i smjernicama u produbljivanju vjernosti Kristu i Katoličkoj Crkvi.

Izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije (HBK), održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina Srakića u sjedištu HBK u Zagrebu. Na zasjedanju je sudjelovao i apostolski nuncij u RH nadbiskup Alessandro D'Errico. Biskupi su razgovarali o predstojećem posjeti predsjednika Vlade R. Hrvatske Zorana Milanovića Svetoj Stolicu kao i o simpoziju o vezama Svete Stole i Hrvatske koji je u povodu obilježavanja 20. obljetnice uspostave diplomatskih odnosa između Svete Stole i R. Hrvatske organiziralo hrvatsko veleposlanstvo pri Svetoj Stolicu 29. listopada u Vatikanu. Na zasjedanju biskupi su razmotrili i pojedinih vezane za nacionalno zahvalno hodočašće u Rim u Godini vjere koje će se održati od 5. do 9. studenoga u ovoj godini. Na početku Godine vjere ordinariji su uputili poruke diljem domovine vjernicima s posebnim pastoralnim programima i smjernicama u produbljivanju vjernosti Kristu i Katoličkoj Crkvi.

Hrvatsku katoličku misiju bl. Alojzija Stepinca u Mariboru, 21. listopada, pohodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak koji je u toj prigodi predvodio misu u crkvi Sv. Alojzija Gonzage. Nakon sv. mise svi okupljeni uputili su se na novo mariborsko groblje Dobrava, u blizini Tezanskoga Gozda gdje je u Memorijalnom centru održana zajednička molitva te su upaljene svijeće u znak spomena za sve nevine žrtve totalitarnih režima.

Istina o spašavanju Židova

„Kad hrabrost prevlada – Spašavanje i preživljavanje Židova u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj 1941. do 1945.“ – naziv je knjige povjesničarke dr. Esther Gitman koja je predstavljena u Zagrebu i Rijeci. Izdavač je Kršćanska sadašnjost, a autorica

donosi niz podataka o hrabrim ljudima koji su ponekad i pod cijenu života spašavali Židove, a među njima istaknuto mjesto zauzima bl. kardinal Alojzije Stepinac.

Više od tisuću članova Franjevačke mladeži iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske okupilo se 20. listopada u Sarajevu na jubilarnom Framafestu. Cjelodnevni susret počeo je misom u samostanskoj crkvi Sv. Ante na Bistrici, gdje je framaše pozdravio domaćin fra Ivan Šarčević, a misu je pred-

slavljem u četvrtak 18. listopada u bazilici Srca Isusova u Zagrebu proslavili su blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Luke. Misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico koji je vodio duhovnu obnovu uoči blagdana. O blagdanu svog zaštitnika Društvo je organiziralo hodočašće u biskupijsko svetište Voćin.

Postupak za proglašenje blaženim biskupa Mahnića

Koparski biskup Jurij Bizjak izrazio je radost zbog pokretanja postupka za proglašenje blaženim sluga Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića. „Zahvaljujemo krčkom biskupu Valteru Županu za objavu vijesti o pokretanju postupka. Zahvaljujemo i imenovanom postulatoru mr. Saši Iljiću za pripremljenost i prihvaćanje tako velike odgovornosti. Svi mi koji budu uključeni u rad i budu sudjelovali u

pripremi postupka, želimo puno ustrajnosti i hrabrosti. Neka ih prati i nadahnjuje duh blagopokojnog pastira Mahnića i zagovor Djevice Marije na nebo uznesene, zagovornice kako krčke tako i koparske katedrale“, istaknuo je koparski biskup Bizjak.

„Umnoži našu vjeru“

Pod geslom „Umnoži našu vjeru“ hodočastili su vjernici Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije u Nacionalno marijansko svetište Majke Božje Bistričke. Više tisuća hodočasnika iz BiH sudjelovalo je u euharistiji koju je u Crkvi na otvorenom predvodio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, u zajedništvu s banjalučkim biskupom Franjom Komarićem i apostolskim nuncijem u RH nadbiskupom Alessandro D'Erricom. Na početku Godine vjere to hodočašće bilo je molitva za vjeru u osobnom životu, životu obitelji te za djelovanje u javnosti.

A.O.

Sudionici na predstavljanju knjige dr. Esther Gitman o spašavanju i preživljavanju Židova u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj u Zagrebu

vodio fra Joso Oršolić, uz koncelebraciju više od 20 svećenika, duhovnih asistenata FRAMA-e.

Udruga bioetičara u Srednjoj Europi (BCE) i suorganizatori Centar za bioetiku Filozofsko teološkog instituta Družbe Isusove i Hrvatsko bioetičko društvo organizirali su u Zagrebu međunarodnu konferenciju o temi „Bioetički pogled na budućnost poljoprivrede u Europi“. Na konferenciji je sudjelovalo više od stotinu sudionika iz dvanaest europskih zemalja. Među sudionicima bila su i dvojica biskupa – pomoćni biskupi Valentin Pozaić i Jozef Wrobel iz Lublina, kao i nekoliko dekana među kojima i dekanica Katoličkoga teološkog fakulteta u Beču, prof. dr. Sigrid Müller te dekan KBF-a u Zagrebu prof. dr. Tonči Matulić.

Katehetska škola za odgojitelje u vjeri osoba s teškoćama u razvoju održana je u zagrebačkoj župi sv. Petra.

Članovi Hrvatskoga katoličkoga liječničkoga društva svečanim misnim

TUHELJ: GODIŠNJI PASTORALNI SKUP HRVATSKIH PASTORALNIH DJELATNIKA IZ ZAPADNE EUROPE

Pravo na rad i nezaposlenost u suvremenim društvima

Godišnji pastoralni skup hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, kojih se okupilo više od osamdeset, o temi „Pravo na rad i nezaposlenost u suvremenim društvima“ održan je od 8. do 12. listopada u dvorcu „Mihanović“ u Tuheljskim Toplicama, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Molitvu na početku skupa, u utorak 9. listopada, predvodio je predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu, pomoćni sarajevski biskup mons. Pero Sudar. Potom je pozdravnu riječ u ime organizatora uputio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina koji je ujedno i otvorio rad skupa. Istaknuo je kako je Crkva tijekom vremena veliku važnost posvećivala pravu na rad te kako sa zebljom danas gleda na probleme nezaposlenosti u suvremenim društvima. Istaknuo je kako se rad, prema riječima bl. Majke Terezije, neprestano mora prožimati ljubavlju jer se rad bez ljubavi pretvara u robovanje. Mons. Sudar je pozdravivši okupljene istaknuo kako će tema i predavači pomoći okupljenima da i oni o tom vrlo važnom segmentu ljudskog života, napose u vremenima u kojima živimo, daju doprinos, ako ne da teret i patnja nezaposlenosti budu manji, ali barem da pomognu ljudima da s više hrabrosti nose taj problem i na njega hrabro odgovaraju. „Pritom je od posebne važnosti potrebno ljude saslušati. Vjerujem da ćemo posvetivši vrijeme ovoj važnoj temi, ovom gorućem problemu i ne samo našeg naroda nego i cijele Europe i cijelog svijeta, biti potaknuti kako bismo pokušavali ljudima dati dodatni motiv da teška životna pitanja rješavaju služeći se suradnjom s ljudima i oslanjajući se na vjeru u Boga.“ Županica Krapinsko-zagorske županije Sonja Borovčak je iskazala radost što se skup održava upravo na području te županije. „Tema skupa je aktualna, pa je posebno važno saslu-

Mons. Pero Sudar i sudionici okruglog stola (slijeva prema desnu) dr. Valković, dr. Grbac, s. Jelena Lončar, dr. Šućur i dr. Dugalić

šati ljude i biti blizu njihovim problemima. Najbolja je socijalna politika kada se osobi može ponuditi posao i da za taj posao dobiva redovitu plaću. Svi zajedno moramo činiti kako bismo pomogli ljudima koji su u potrebi“, istaknula je. Ravnatelj Hrvatske matice iseljenika mr. Marin Knezović je istaknuo kako pitanje rada i nezaposlenosti pogađa kako našu zemlju tako i zemlje iz kojih dolaze i sudionici skupa. „Kad se gleda i evanđelje, ono se može pratiti i kao jedna velika priča o radu. Rad nas uzdiže i kao pripadnike nacije jer bez rada nema nacije, a bez rada ne može biti ni Hrvatske.“ Predstojnica hrvatskoga Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske mr. Daria Krstičević je istaknula kako Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni izborom ovogodišnje teme stavljanjem u fokus gorućih problema maloga čovjeka, a problemi maloga čovjeka su zapravo problemi društva u cjelini, još jednom pokazuje da se domovinska Crkva, svećenici i pastoralni suradnici, aktivno uključuju u društvena zbivanja, promišljaju probleme

i izazove pred kojima se nalaze njezini članovi te se beskompromisno u duhu Božjega nauka bore za prava onih najugroženijih. U toj je prigodi ujedno ukupljene ukratko upoznala i s djelatnostima, aktivnostima i zadacima hrvatskoga Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Sudionicima se obratio i svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije, misionar u Tanzaniji vlč. Velimir Tomić, koji ih je upoznao s misijama u toj zemlji te ih potaknuo na potporu misijskim nastojanjima u toj afričkoj zemlji. Uvod u skup dao je dr. Adolf Polegubić pritom istaknuvši kako živimo u vremenu velikih gospodarskih i općeljudskih previranja. „Milijuni ljudi strahuju za svoju egzistenciju, a kriza sve više uzima maha. Tako je to u svijetu, a ništa bolja situacija nije ni u domovini. Ni je potrebno nabrajati sve ono što opterećuje domovinsko gospodarstvo, domovinsku problematiku. O svemu tome svakodnevno slušamo ili čitamo. U svemu tome se ne očituje samo financijska kriza, već i kriza duha i morala. Crkva također pritom nastoji pomoći, dijagnosticirati stanje i

predložiti moguća rješenja. Upravo nošeni osjetljivošću za te ljudske probleme, organizirali smo ovogodišnji skup o toj aktualnoj temi u domovini, koja vapi za učinkovitošću rješavanja gorućega pitanja nezaposlenosti."

Strah od gubitka posla

Predavanje o pravu na rad održao je prof. dr. Josip Grbac s Teologije u Rijeci pritom istaknuvši: „Iako crkveni socijalni nauk od samih početaka govori o ljudskom radu, taj govor doživio je neke važne etape razvoja. U počecima taj nauk govori o čovjeku-rad-

Među uzvanicima su bili (u prvom redu zdesna prema lijevu): mons. Pero Sudar, Sonja Borovčak, mr. Daria Krstičević i mr. Marin Knežević.

Rad skupa otvorio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ilica Komadina

niku, a tek postupno stavlja u centar zanimanja ljudski rad. Danas se, međutim, ovakav premještaj naglaska pokazao nedostatnim. Nije više dovoljno teoretski, kako teološki tako i biblijski, raspravljati o smislu i vrijednosti ljudskog rada, jer je to dovoljno poznata činjenica. Danas je potrebno ponovno premjestiti naglasak na čovjeka koji radi ili bi trebao raditi, ali mu to iz raznih razloga biva onemogućeno. U ovakvom kontekstu pozornost dobiva tema prava čovjeka na rad. Obzirom da se crkveni nauk ovom temom više načelno, a manje podrobnije bavio, nužno je o njoj govoriti prvenstveno na temelju nekih socioloških podataka. Ovi podaci ukazuju na činjenicu da se govor o pravu na rad razlikuje ovisno u kakvom se

okruženju i na kojoj standardnoj razini o tome govori. Obzirom da se ovdje bavimo stanjem u Hrvatskoj, najnoviji podaci ukazuju na to kako hrvatski čovjek gleda na svoj rad i svoje pravo na rad, te je moguće uočiti i glavne prepreke ostvarenja prava na rad, ali i uvidjeti glavne probleme na tom planu. Tako se ispostavlja da je hrvatski čovjek prilično nezainteresiran boriti se za svoje pravo na rad te u društvenoj nepravdi vidi korijen svih problema u svijetu rada. Osim toga, izvjesno je da u Hrvatskoj vlada određeni strah od gubitka posla, te se hrvatski čovjek zadovoljava ako uopće mogne raditi. On nema niti snage niti volje boriti se da u svoje pravo na rad uključi i neke druge dimenzije, kao što su problem zadovoljstva na radu, primjerene plaće, sigurnosti na radu, primjerenih međuljudskih odnosa u svijetu rada. Poimanje prava na rad ostaje u Hrvatskoj ograničeno na shvaćanje rada kao sredstva preživljavanja. Ona viša razina, koja pravo na rad širi i na neke druge dimenzije, u Hrvatskoj još nije zaživjela. Podaci istraživanja zabrinjavaju prvenstveno stoga jer mogu označavati i rađanje svojevrstne kulture nerada, tj. kulture u kojoj rad nije shvaćen kao osnovni temelj standarda, nego to postaju neki drugi čimbenici, kao što je npr. podobnost. S etičke točke gledišta važno je pojasniti kakav status uživa pojam pravo na rad, je li to pravo naravno pravo ili samo stečeno pravo. O tome ovisi naša prosudba o raznim nepravdama u

svijetu rada, kršenjima ljudskih prava radnika, o ukidanju nedjelje kao neradnog dana, i tome slično", istaknuo je dr. Grbac.

Volontiranje izgrađuje osjećaj solidarnosti

U popodnevrim satima toga dana predavanja su održali dr. Jerko Valković s Teologije u Rijeci o temi „Dragovoljni rad (volonterstvo) – navještaj novog modela društva” i dr. Gordan Črpić sa Hrvatskoga katoličkog sveučilišta o temi „Vrijednosti rada u Hrvatskoj i u Eurpi”. Prigodnu riječ na početku popodnevnog rada uputio je ravnatelj dušobrižništva katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije (NJBK) dipl. pedagog Stefan Schohe koji je okupljenima zaželio plodonosno vrijeme skupa, te je još jednom izrazio sućut u povodu smrti bivšeg dugogodišnjeg naddušobrižnika (delegata) za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Bernarda Dukića. Ujedno je okupljenima prenio pozdrave mons. Norberta Trellea, biskupa Hildesheima, predsjedavajućega Komisije za migraciju NJBK. Dr. Valković je istaknuo da se Međunarodni dan volontera slavi 5. prosinca. Međunarodna je godinu volontera 2001. te Europska godina volontiranja 2011. U Hrvatskoj je u svibnju 2007. donesen Zakon o volonterstvu. Volonterstvo nije u prvom redu vršenje određenih službi već stvaranje nove kulture i novog načina djelovanja. Prema zadnjoj „Studiji o volontiranju”

u Europskoj uniji" koja je obuhvatila sve zemlje članice Europske unije pokazala je da je oko 92 do 94 milijuna odraslih osoba uključenih u volontersko djelovanje. To nadalje ukazuje da je oko 22% – 23% Europljana starijih od petnaest godina uključeno u volonterski rad. Neke članice EU-a imaju dugotrajnu tradiciju volontiranja i razvijene volonterske sektore, dok kod drugih je taj sektor tek u začetku ili je slabo razvijen. I u Zakonu o volonterstvu RH ističe se ta karakteristika budući da je volonterstvo „dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit, a obavljaju ih osobe na način predviđen ovim Zakonom, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljanje volontiranja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. „Volontiranje osnažuje pojedince, izgrađuje osjećaj solidarnosti, potiče na sudjelovanje, štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke marginalizacije i ima potencijal kohezivnog elementa u društvu“, istaknuo je dr. Valković.

Razvijanje duhovnosti rada

Dr. Črpić je u svom predavanju podsjetio na Deklaraciju 5. hrvatskog socijalnog tjedna o kulturi rada u Hrvatskoj pritom istaknuvši kako društvena istraživanja otkrivaju da Hrvatska spada u zemlje s najnižim povjerenjem u institucije u Europi. Mnogobrojne susljedne krize koje pogađaju hrvatsko društvo potvrđuju antropološku činjenicu da je rad prije svega etičko-moralna i duhovna, a ne tek ekonomska kategorija. Ako želimo razvijati hrvatsko društvo u svim njegovim dimenzijama, a posebno kulturu rada u Hrvatskoj, takvo stanje je neodrživo. U društvu se sve jasnije naziru dvije ugrožene skupine obzirom na rad: nezaposleni – isključeni iz svijeta rada i preza-

posleni – isključeni iz obiteljskoga i društvenog života. Dajući sugestije za kulturu rada u Hrvatskoj, dr. Črpić je kazao kako je važno razvijati duhovnost rada, vraćajući radu njegov pravi smisao i vrijednost. Razvoj poduzetništva počiva na tri jednostavna načela: pravedan profit za vlasnike poduzeća/poduzetnike; pravedna plaća za radnike i pravedan porez za državu. Poticajima za zapošljavanje važno je pridodati i poticaje za cjeloživotno obrazovanje radnika, medijski promovirati poslodavce koji zapošljavaju teško zaposlive skupine, povećati sredstva za mjere politike zapošljavanja te maksimalno se usredotočiti na korištenje sredstava EU u području zapošljavanja. Kao narod i politička zajednica ne smijemo odustati od odgoja za rad. U potrošačkoj, zabavljačkoj kulturi nije lako odgajati za rad, stoga je u odgoju za rad

seoskim krajevima, učiniti gospodarsku strukturu raznovrsnijom. Uključivanje u dobrovoljni rad, novi odnosi povjerenja koji se na taj način između ljudi ostvaruju, uvećavaju društveni kapital, a samim time i sposobnost društva za razvoj i otvaranje novih radnih mjesta. Dobrovoljno djelovanje postaje svjedočanstvo jednog drugačijeg modela društva i zajedništva koje se ne temelji samo na utilitističkim načelima. Država i državne institucije trebaju početi djelovati društveno kako bi zadobile povjerenje građana i omogućile razvoj društva koji je sada zaustavljen. Trebamo konačno demontirati sustav upravljanja koji je tijekom totalitarnog režima bio projektiran da građane nadzire, a ne da im služi. Taj je sustav neprimjeren demokratskom uređenju. S ovako niskim i opadajućim društvenim kapitalom, tj. nepovjerenjem u insti-

Ispred spomenika Seljačkoj buni i Matiji Gupcu u Gornjoj Stubici

potrebno ojačati funkciju obitelji. Obitelj je u Hrvatskoj još uvijek funkcionalna institucija i na nju se potrebno više osloniti. Sustav vrijednosti u obitelji prenosi se upravo u zajedništvu roditelja i djece. Sloboda od nedjeljne tlake nužni je uvjet mogućnosti odgoja u obitelji, pa i odgoja za rad. Važno je inzistirati na zakonima koji će učinkovito štititi radnika, te njihovoj provedbi, koja će omogućiti stvarno poštivanje radničkih prava. Za napredak sela nužno je, u

tucije i protudruštvenim djelovanjem, teško je očekivati bilo kakav razvoj, pa i gospodarski. U području zakonodavstva tražimo da hrvatski zakonodavac počinje ozbiljno uređivati hrvatsko društvo polazeći od dobrih hrvatskih praksi, postojećeg sustava vrijednosti, kulture i tradicije koju valja čuvati i razvijati, a ne ignorirati. U takvom bi okruženju bilo moguće razvijati novu kulturu rada u Hrvatskoj, koja će biti primjerena vremenu, ali koja neće zanemariti da je svaki rad

Sudionici skupa u Gornjoj Stubici ispred spomenika junaka Domovinskog rata Rudolfa Perišina

prije svega ljudski rad koji se čovjeku ne smije oduzeti, kazao je dr. Črpić.

Misno slavlje te večeri predvodio je mons. Pero Sudar u koncelebraciji s delegatom za hrvatsku pastvu u skandinavskim zemljama mons. Stjepanom Biletićem, koji je propovijedao, i delegatom za hrvatsku pastvu u Sloveniji fra Markom Prpom.

Važnost socijalne politike

Na početku trećega dana skupa, u četvrtak 11. listopada, udrugu „Vigilare“ predstavili su mr. Vice John Batarelo i dr. Marko Blagović. U radu skupa roga dana sudjelovala je i ravnateljica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije s. Jelena Lončar. Predavanje o svijetu rada u kontekstu današnje krize socijalne države održao je dr. Vladimir Dugalić s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta iz Đakova. Polazeći od pojma socijalne politike i nastanka socijalno osjetljive države nakon Drugoga svjetskog rata, dr. Dugalić je u radu raspravljao o današnjim modelima države blagostanja, s posebnim naglaskom na nastanak socijalne države na europskom kontinentu. Analizirao je mogućnosti današnje socijalne države, ukazao na njezine prednosti i nedostatke te je pozornost pridodao i tzv. Trećem putu Tonyja

Blaira. Na kraju, u svjetlu socijalnog nauka Crkve, autor je ukazao da socijalnu politiku treba provoditi ne samo država, nego i sve udruge i ustanove društva, uključujući i gospodarstvo. „Današnja socijalna politika, koja osigurava pravo na rad, nije samo briga države, nego je odraz sustava vrijednosti u jednom društvu i plod suradnje i odgovornosti svih članova civilnog društva. Karitativno djelovanje, nadahnuto kršćanskim poimanjem solidarnosti, u tome zauzima značajno mjesto.“

Sprječavanje dugotrajne nezaposlenosti

Dr. Zoran Šućur s Pravnog fakulteta u Zagrebu u svom je predavanju govorio o siromaštvu i socijalnoj isključenosti nezaposlenih. „Nezaposlenost je središnji problem i jedan od glavnih izazova suvremenih društava. U situaciji kada nezaposlenost postaje sve masovnija pojava, postavlja se pitanje u kojoj je mjeri ona povezana s drugim nepovoljnim životnim posljedicama i okolnostima kao što su siromaštvo i socijalna isključenost.“ Autor je u radu želio utvrditi rizik siromaštva, socijalne isključenosti i materijalne deprivacije među nezaposlenim osobama u Hrvatskoj, analizirati njihove socijalne

mreže i mjere materijalne i socijalne potpore te ispitati subjektivnu percepciju vlastitog materijalnog i socijalnog blagostanja. Rezultati empirijskih istraživanja pokazuju da nešto manje od polovice nezaposlenih u Hrvatskoj živi ispod granice relativnog siromaštva, dok je više od 1/5 egzistencijalno ugroženo, 1/10 nezaposlenih živi u kućanstvima koja primaju socijalnu pomoć, a 1/6 je istovremeno siromašna i socijalno izolirana. Može se zaključiti da je nezaposlenost u RH čvršće povezana s materijalnom nego sa socijalnom deprivacijom te da su dugotrajna nezaposlenost i kumulacija dimenzija isključenosti nepovoljnije od same nezaposlenosti. Kako bi se smanjila nezaposlenost i ublažile njezine posljedice presudna je uloga ekonomske politike i politike zapošljavanja, ali i aktivnih mjera tržišta rada čiji je cilj sprječavanje dugotrajne nezaposlenosti i poticanje socijalnog uključivanja nezaposlenih osoba, istaknuo je dr. Šućur. U popodnevним satima organiziran je okrugli stol na kojem su sudjelovali dr. Josip Grbac, dr. Jerko Valoković, s. Jelena Lončar, dr. Vladimir Dugalić i dr. Zoran Šućur. Sudionici simpozija iznosili svoja pitanja i motrišta o pitanjima prava na rad i nezaposlenosti koja pogađa i zemlje u kojima žive i djeluju. ▀

Na kraju su prigodnu riječ uputili mons. Pero Sudar zahvalivši okupljenima na svemu što čine, te u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, koji je zatvorio rad skupa. Misno slavlje toga dana predvodio je mons. Sudar uz koncelebraciju s delegatom za Francusku, Veliku Britaniju i zemlje Beneluxa vlč. Stjepanom Čukmanom, koji je ujedno i propovijedao i vlč. Vladimirom Švendom.

Dan ranije, u srijedu 10. listopada, organizirano je cjelodnevno duhovno-studijsko putovanje u Hrvatsko zagorje. Sudionicima se u Gornjoj Stubici obratio načelnik općine Željko Lisak koji ih je upoznao s razvojem općine te domaći župnik vlč. Luka Sliepčević koji ih je u župnoj crkvi sv. Jurja mučenika upoznao sa župom.

Vidjeli su i spomenik junaka Domovinskog rata Rudolfa Perišina u tom gradu, kao i spomenik Seljačkoj buni i Matiji Gupcu. Potom su pohodili Hrvatsko nacionalno svetište Mariju Bistricu u kojem je svečano misno slavlje predvodio i propovijedao mons. Sudar uz koncelebraciju upravitelja svetišta mons. Zlatka Korena, koji ih je srdačno pozdravio, te svećenika koji potječu iz Marije Bistrice vlč. Stjepana Čukmana, don Rudija Belka i o. Pere Šestaka. Sudionici skupa darovali su svetištu prigodnu svijeću, a mons. Koren je sudionicima darovao prigodni dar. Nakon objeda odvezli su se u Lepoglavu, gdje su posjetili sobu u leopoldovskoj kaznionici u kojoj je 1874 dana robovao bl. kardinal Alojzije Stepinac i kaznjeničku kapelu u pratnji zatvorske du-

šobrižnika cistercita o. Josipa Krčmara. Posebno su bili ugodno iznenađeni unutrašnjošću pavlinske leopoldovske župne crkve. Razgledali su i dvorac Trakošćan te su se na povratku u Tuhelj kratko zadržali ispred kuće prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana u Velikom Trgovišću. Tijekom putovanja u autobusu su sudionicima o duhovno-kulturnim znamenitostima Hrvatskoga zagorja zanimljivo i sažeto govorili don Rudi Belko i vlč. Ivan Levak. Skup je završio u petak 12. listopada misnim slavljem koje je predvodio mons. Sudar u koncelebraciji s delegatom vlč. Komadinom, koji je propovijedao i o. Mihalom Rodićem. Na kraju je otpjevana zahvalna pjesma „Te Deum“.

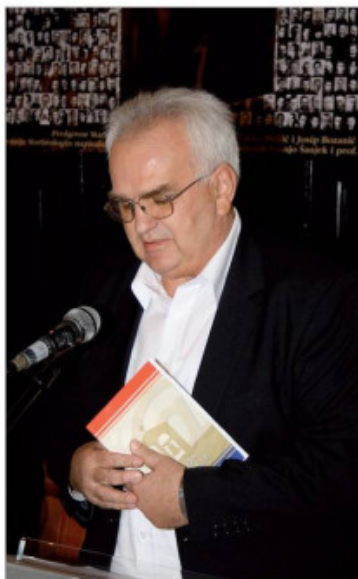
Tekst i snimke: Adolf Polegubić

TUHELJ: PREDSTAVLJEN ZBORNIK S PROŠLOGODIŠNJEG PASTORALNOG SKUPA ODRŽANOG U BAD HONNEFU

Mediji i nova evangelizacija

U sklopu Godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe o temi „Pravo na rad i nezapoletost u suvremenim društvima“, koji se održavao od 8. do 12. listopada u dvorcu „Mihanović“ u Tuheljskim Toplicama, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni, u utorak 9. listopada u večernjim satima predstavljen je zbornik radova (13. po redu) s prošlogodišnjeg skupa održanog u Bad Honnefu kod Bonna o temu „Mediji i suvremena evangelizacija“. U zborniku sa svojim radovima sudjeluju sljedeći autori: dr. Danijel Labaš („Komunikacija (u) novim medijima. Facebook – nova (župna) zajednica?“); dr. Igor Kanižaj („Vjerodostojnost na krizu“); dr. Danijela Labaš („Uloga medija u suvremenom društvu“); mons. Ivan Miklenić („Smisao crkvenih medija: od dosada do evangelizacije“) i dr. Adolf Polegubić („Živi li dijaspore samo u Živoj zajednici?“).

O zborniku su govorili dr. Vine Mihaljević i dr. Jerko Valković. Na predstavljanju su bili i autori spomenutih priloga, predavači s prošlogodišnjeg skupa. „Zbornik radova može se sadržajno i metodološki podijeliti na dvije skupine. U prvu skupinu spadaju radovi koji na temelju socioloških i etičkih teorija kao i na teme-

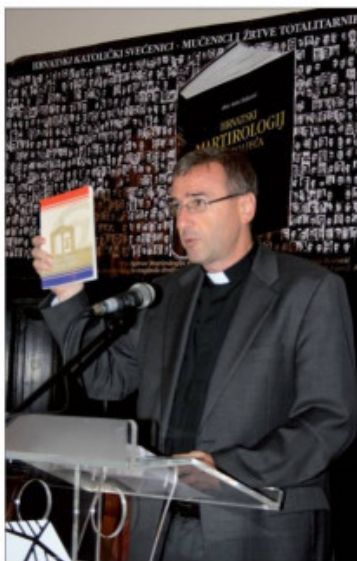
Prof. dr. Vine Mihaljević

liju nekih empirijskih istraživanja propituju odnos medija i društva uopće, odnos medija i hrvatskog društva, odnos medija i Crkve te pojavak novih digitalnih medija i njihov izazov društvu i Crkvi u novoj evangelizaciji sukladno smjernicama crkvenih dokumenata o sredstvima društvene komunikacije. U drugu pak skupinu spadaju radovi koji na temelju povijesno-ana-

litičkog i sintetičkog pristupa propituju prije svega crkvene pisane medije i njihovu ulogu u evangelizaciji. Radovi u zborniku spadaju u znanstveno-stručne studije koji pridonose kritičkom društveno-komunikacijskom i teološko-pastoralnom promišljanju o novim medijima društvene komunikacije i njihovom značenju i funkciji u suvremenom društvu, a posebice u pastoralu Katoličke Crkve, njenoj evangelizaciji, katehezi i religijskom odgoju. U navedenim je radovima u najvećoj mjeri riječ o etičko-odgojnom i obrazovnom vidu novih (starih) medija, a posebice o tisku. To otvara put, rekao bih, suvremenoj konvergenciji medija gdje, ako ne glavnu onda veoma važnu ulogu igra televizija, a osim toga utire se i put konvergenijskom pastoralu. Čestitajući svim autorima i urednicima, te izdavaču na ovoj znanstveno-stručnoj studiji o odnosu medija i nove evangelizacije, preporučam je kao korisnu i vrijednu literaturu, svima koji upotrebljavaju te medije u novoj evangelizaciji, katehezi, religijskom odgoju i obrazovanju“, kazao je dr. Mihaljević koji je ujedno bio recenzent zbornika, kojega su uredili dr. Labaš i dr. Polegubić.

Drugi recenzent zbornika dr. Jerko Valković je istaknuo kako promatrajući zbornik u cjelini, možemo reći

da autori tekstova odolijevaju (trajnoj) opasnosti jednostavnog „kvalificiranja“ medija – bilo da ih s jedne strane veliča ili, s druge strane, jednostavno „demonizira“, tj. pripisuju medijima sve negativnosti jednoga društva. Metodologija kojom se autori služe može poslužiti i kao model kako treba pristupati i promatrati ovu tematiku. Naime, da bi se moglo razumjeti i kritički vrednovati svijet medija, nužno je potrebno promatrati ih unutar konteksta današnjeg društva u kojem se prepoznaju razni utjecaji. Vrijedno je ukazati na nekoliko naglasaka ovoga zbornika. Mediji se ne mogu promatrati samo kao „autonomno“ područje u kojem bi djelovali bilo pojedinci ili društvo. Oni djeluju u uskoj povezanosti, gotovo ovisnosti s raznim drugim procesima. Zato je potrebno stalno promatrati i funkcije koje poprimaju unutar određenog društvenog konteksta što nije moguće bez stalnog praćenja društvenih procesa. Gotovo kao „tehnološku podlogu“ današnje medijske situacije treba imati u vidu razvitak digitalne tehnologije i brojne mogućnosti koje pružaju; mora se također računati i na društveni kontekst („čovjek postmoderne“, individualizam, etički relativizam ...). Posljednjih desetljeća i na medijskom području je sve više zamjetljiv utjecaj političkih elita odnosno snažne (promidžbene i općenito profitabilne) industrije. Sve će to utjecati na odnose unutar svijeta medija, na odnose između medijskih kuća (borba za publikom), unutar medijskih kuća (poštivanje slobode djelovanja samih novinara, neovisnost), povjerenje publike u medije ... Kriza medija je usko povezana s činjenicom da je i medijsko područje u naše vrijeme „poprimilo“ tržišna obilježja a zamjetna je odsutnost etičke dimenzije što je vidljivo i u (ne)vjerodostojnosti medija, zanemarivanju njihove društvene odgovornosti i zapostavljanju funkcija koje bi oni trebali imati unutar društva. Nužnost uvažavanja etičke dimenzije je time značajnija, kako je u tekstovima istaknuto, ako se ima u vidu činjenica da mediji danas mijenjaju i sam način komuniciranja, oblikuju temeljne odrednice čovjekova identiteta i utječu na življenje novih modela društvenosti. Pastoralno se djelovanje ne može ograničiti samo na upotrebu medija kao prikladnih i nužnih sredstava u djelu evangelizacije već se treba suočiti s novom medijskom kulturom koja

Prof. dr. Jerko Valković

ima svoje „zakovitosti“. Taj zahtjev za crkvene djelatnike, ukoliko se želi razvijati pastoralno djelovanje u kojem će se susresti (današnjeg) čovjeka, a osobito mlade i djecu našega vremena, za odlučnu prisutnost u svijetu medija, nastojanje oko razumijevanja i poznavanja toga svijeta, odnosno medijsko obrazovanje i kompetentnost. Uz prisutnost na drugim medijima (onih koji nisu u nezinom vlasništvu), Crkva je pozvana posjedovati i djelovati preko vlastitih (crkvenih) medija. Crkveni mediji otvaraju mogućnost

evangelizacije na način kako to u drugim medijima nije moguće ostvarivati (bilo zbog načina pristupa, obrade ili odabira tema o kojima se želi govoriti). Ovi mediji mogu postati ne samo sredstva već i „prostor“ izgradnje zajedništva i međusobnog povezivanja, o čemu svjedoči i prikaz uloge koju je „Živa zajednica“ imala u životu katoličkih misija u Njemačkoj. Upravo zato jer svraća pozornost na ono što je „svakodnevno“ i „uobičajeno“ (život u medijskome okruženju), ovaj zbornik pomaže da bolje razumijemo čovjeka u eri medija, njegov način razmišljanja i njegovo komuniciranje, koje se danas najvećim dijelom odvija upravo putem medija. Tekstovi ove knjige mogu biti od značajne pomoći svakome koji se želi upoznati s promišljanjem Crkve o današnjim medijima, o njihovom značenju i ulozi, kao mogućnostima koje pružaju pastoralnom djelovanju, kazao je dr. Valković.

Tijekom večeri gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogović predstavio je višelistni Hrvatski kalendar za 2013. godinu posvećen iseljenoj Hrvatskoj u znaku križa krbavskih biskupa te časopis za hrvatski martirologij „Hrvatska vjernost“. Don Anto Baković je predstavio svoju knjigu „Hrvatski martirologij XX. stoljeća“, list „Narod“ te druga svoja važnija izdanja.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

STOCKHOLM

Glazba nastala iz molitve

Marinko Grubešić, rođen 1957. godine u Zenici, živi i radi od 1992. u Stockholmu, u Švedskoj. Oženjen je suprugom Marijom. Roditelji su troje djece – Mladena (28), Martine (23) i Maje (8). Bavi se duhovnom glazbom i aktivni je član Hrvatske katoličke misije u Stockholmu, koju vodi mons. Stjepan Biletić, delegat za hrvatsku pastvu za Švedsku i nordijske zemlje. Prvi njegov CD-album zove se „Plač anđela“. Tekstovi i glazba dolazili su kroz molitvu. Svaka pjesma na tom prvom albumu ima svoju priču, tj. molitvu. Drugi album zove se „Tebe tražim“. Oba su CD-a upakirana u jedno pakiranje.

Daljnje informacije na: gru_mar@hotmail.com

Marinko Grubešić

Piše:
dr. Anton
Tamarut

Crkva u obnovi

Obnova Crkve započinje s jednostavnim pojedincima.

Kada se katkada čini kako nam stvari u osobnom, obiteljskom ili društvenom životu idu naopako ili nikako, nismo pošteđeni kušnje da posumnjamo u sebe, dovedemo u pitanje svoj rad i napore, napustimo sadašnju djelatnost, predamo se zlovolji i rezignaciji, ili nas pak u takvim situacijama uhvati panika da žurno i pod svaku cijenu moramo učiniti nešto posve novo i drukčije, dodatno pojačati svoje aktivnosti, ući u nove projekte, živjeti i djelovati još agresivnije, glasnije i brže, ugrurati se u neka nova područja koja se trenutno čine izglednijima za preživljavanje, poslužiti se sredstvima i metodama kojima se služe prodorniji i uspješniji u našoj okolini.

Kušnje pogađaju i Crkvu

Takvih kušnji nije pošteđena ni Crkva kao Božji narod i Isusova obitelj. I u nju se može uvući duh malodušja kada osjeti kako mnogi njezini članovi žive na rubu svoga krštenja; ne ravnaju svoj život po evanđelju i nauku Crkve, već se kreću širokim i šarolikim, a kojiput i sablažnjivim stazama svijeta; ne mare za crkveno učiteljstvo i sredstva spasenja, već radije slijede savjete tuđih učitelja i pomažu se praksama dalekih škola. Ravnodušnost, a gdje kad omalovažavanje i prezir svijeta, mali i jedva zamjetljiv utjecaj na globalna svjetska duhovna i moralna kretanja također može navesti Crkvu na rezignaciju i malodušje. S druge strane i ona se može u takvim situacijama početi ponašati nervozno i nespretno. Može, naime, početi tražiti rješenja u novim i brojnim aktivnostima, posizati za svjetovnim metodama i modelima ponašanja. Kao odgovor na krizu vjere i morala u vlastitoj obitelji, a onda i u svijetu kome je poslana služiti kao grad na gori, sol i svjetlo, može početi nuditi nove institucije, urede i savjete, skupove i priredbe.

Sigurnost Crkve u Kristu

Nesumnjivo da Crkva mora biti prožeta svetim nemirom, što će reći

žarom da se Kristovo evanđelje naviješta, pa makar i himbeno, kako veli apostol Pavao (usp. Fil 1,18), ali ne bi bilo dobro da je u osekama duhovnog života obuzme strah i malodušje, ili ne daj Bože zadrstost i grubost, da iz nutrine Otajstva kome pripada pobjegne na površinu, te se počne ponašati kao svaka druga ugrožena društvena veličina, panično. Crkva ima svoju sigurnost u Isusu Kristu. Njezin život i njezina budućnost određeni su njegovom sudbinom te se svaki odgovor Crkve na eventualnu nutarnju eroziju duha i vanjski otpor istini mora tražiti isključivo u još čvršćem povezivanju s njime, u otajstvu njegove muke, smrti i uskrsnuća. Tada još jasnije treba doći do izražaja da je on njezin

sti, isključivosti, odnosno netolerancije i neprijateljstva (usp. Lk 9,54; Mk 9,38). Je li Isus, kada je poslao svoje učenike da učine njegovim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetloga i učeći ih čuvati sve što im je on zapovijedio (Mt 28,19), mislio na to da čitava društva i sve države na svijetu obvezno i službeno moraju prihvatiti njegovo evanđelje? Povijest, nažalost poznaje i takva tumačenja. Treba li možda biti ljut i ogorčen kada jedna državna vlast ili vodeće skupine jednoga društva ne prihvaćaju zakon evanđelja? Kakva bi to tek bila napast za Crkvu da su joj državne vlasti uvijek poslušne, i da državne strukture, pa ako ćete i njezini zakoni budu temeljna poluga njezinom duhovnom poslanju?

Crkva se nikada ne smije umoriti ukazivati na blizinu i stvarnost kraljevstva Božjega u Isusu Kristu i pozivati na obraćenje, pa makar pri tome doživjela javno ismijavanje, prezir i omalovažavanje.

Neprestani poziv na obraćenje

Silno je važno da se evanđelje propovijeda u svim narodima, da radosna vijest spasenja u Isusu dospije do svakog čovjeka, da svaki pojedinac bude doveden Kristu, i to po mogućnosti po onome modelu i putu po kojemu je apostol Andrija doveo Isusu svoga brata Petra. Crkva se ne smije umoriti ukazivati na blizinu i stvarnost kraljevstva Božjega u Isusu Kristu i pozivati na obraćenje, pa makar pri tome doživjela javno ismijavanje, prezir i omalovažavanje. Obnova Crkve, a s njome i duhovna i moralna obnova svijeta redovito ne započinje s velikim i glamuroznim gestama, nego s „pruženom čašom vode“, sa sitnim i svakodnevnim djelima milosrđa i ljubavi, s pojedinačnim, osobnim i iskrenim prihvaćanjem Kristova evanđelja. Važno je da svatko pazi da ne bi svojim položajem i službom u Crkvi, lice Kristovo drugima više zaklanjao, nego li otkrivao. Pripadnost Kristu pokazuje se prvenstveno strašću za siromahe. Obnova Crkve u pravilu započinje s jednostavnim pojedincima, s onima koji su ozbiljno i doslovno shvatili Isusovu riječ: „Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25,40). ■

Gospodin, i nitko drugi. Oluja, suprotni vjetar i osjećaj kako lađa stoji na istom mjestu i kako se svaki čas može prevrnuti, ne pobjeđuju se bijegom, paničnim krikom ili ishitrenim potezima, nego isključivo vjerom. Zajedniškom i pojedinačnom. „Vjerujem! Pomozi mojoj nevjeric!“ (Mk 9,24).

Veoma je važno da Crkva nikada ne zaboravi govor svoga Učitelja o pšeničnom zrnu koje, da bi donijelo rod, najprije mora umrijeti (usp. Iv 12,24), kao i to, da je uvjet hodanja za njim, odreći se samoga sebe (usp. Lk 9,23). Te se riječi doduše odnose na svakog pojedinog Isusovog učenika, ali se jednako tako mogu primijeniti i na skupni život jedne zajednice, odnosno Crkve. Možda je i danas potrebno da se Crkva očisti i oslobodi od nekih predodžbi o sebi koje nisu izvorno Isusove. Posebno je važno da se u vezi s time čuva od bilo koje pa makar i prikrivene vrsti agresivno-

„Porta fidei – Tür des Glaubens“

Porta fidei ist der Name des Apostolischen Schreibens in Form eines Motu Proprio von Papst Benedikt XVI. vom Oktober letzten Jahres, mit dem er das Jahr des Glaubens ankündigt. Der Titel des Schreibens die „Tür des Glaubens“ ist der Stelle der Apostelgeschichte entnommen, wo über die Rückkehr von Paulus und Barnabas nach Antiochia berichtet wird: „...wo man sie für das Werk, das sie nun vollbracht hatten, der Gnade Gottes empfohlen hatte. Als sie dort angekommen waren, riefen sie die Gemeinde zusammen und berichteten alles, was Gott mit ihnen zusammen getan und dass er den Heiden die Tür zum Glauben geöffnet hatte“ (Apg 14, 26b-27).

Das Jahr des Glaubens begann am 11. Oktober 2012, dem 50. Jahrestag der Eröffnung des Zweiten Vatikanischen Konzils und endet am Christkönigs-sonntag, dem 24. November 2013. „Mit großer Freude beginnen wir heute, fünfzig Jahre nach der Eröffnung des Zweiten Vatikanischen Konzils, das Jahr des Glaubens“, so begann Papst Benedikt XVI. seine Predigt anlässlich der heiligen Messe am Petersplatz in Rom, mit der er offiziell das Jahr des Glaubens eröffnete. Die Eucharistiefeier leitete der Papst in Konzelebration mit 80 Kardinälen, unter ihnen auch zwei kroatische Kardinäle, acht Patriarchen der östlichen katholischen Kirchen, nahezu 200 (Erz-)Bischöfen, Mitgliedern der Bischofssynode der neuen Evangelisierung sowie 104 Vertretern der weltweiten Bischofskonferenzen. Besondere Aufmerksamkeit galt den sechzehn anwesenden von rund siebzig noch lebenden Konzilsvätern. Zwei bezeichnende Gesten erinnerten an das Ereignis vor fünfzig Jahren: wie damals bei der Konzils-eröffnung zogen die Synoden-bischöfe in langer Prozession feierlich durch das Bronzetor des Apostolischen Palastes über den Petersplatz zum Altarraum und auch das Evangelium wurde aus dem Evangeliar verkündet, das während des Konzils benutzt wurde.

Das Jahr des Glaubens zeichnet in der Tat den Weg der Kirche während der letzten fünfzig Jahre: das Zweite Vatikanische Konzil, das Jahr des Glaubens, das zum ersten Mal von Papst Paul VI. in 1967 ausgerufen wurde, das Große Jubeljahr, das vom seligen Papst Johannes Paul II. eröffnet wurde; dies alles sind wichtige Stationen auf dem 50-jährigen Weg der

sprechungen; auch gibt es eine eigene Internetseite zum Jahr des Glaubens (www.annusfidei.de). Das offizielle Logo für das Jahr des Glaubens besteht aus traditionell christlichen Symbolen: In einem quadratisch gerahmten Feld ist in roter Farbe auf weißem Hintergrund die symbolische Darstellung eines Schiffes als Sinnbild der Kirche zu sehen, das auf einer Woge unterwegs und dessen Mast ein Kreuz mit dem Christus-Monogram IHS ist. Dahinter ist eine Sonnenscheibe zu erkennen, die mit dem Christuszeichen ein Symbol der Eucharistie bedeutet.

Zum Jahr des Glaubens veranstaltet die Kirche Kroatiens im November eine Dankeswallfahrt der Kroaten zu Papst Benedikt XVI. und zu den Apostelgräbern von Petrus und Paulus. Auf dass Gläubige „stärker zum Kennenlernen und zur Liebe der Lehre der katholischen Kirche angeregt werden und deren reichste geistliche Früchte erlangen“ hat die Apostolische Pönitentiarie am 5. Oktober ein Dekret erlassen, dem nach besondere Ab-lässe während des Jahres des Glaubens zu erlangen sind. So kann während des ganzen Jahres des Glaubens jeder Gläubige, wenn er seine Sünden wirklich bereut, gebührend gebeichtet, das Sakrament der Kommunion empfangen hat und nach Meinung des Heiligen Vaters betet, den vollkommenen Ablass von der zeitlichen Strafe für seine Sünden erlangen, der auch den Seelen der verstorbenen Gläubigen zugedacht werden kann.

Liebe Schwestern und Brüder, lasst uns im Jahr des Glaubens auch in unseren Glaubensgemeinschaften und Pfarreien in besonderer Weise unseren

Glauben stärken, sei es durch persönliches oder gemeinsames Beten, Lesen der Heiligen Schrift, Empfangen der heiligen Kommunion und lasst uns so auch ein Beispiel für die Jugendlichen sein. Machen wir uns auf den Weg und öffnen wir gemeinsam die „Tür des Glaubens“.

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

JAHR DES GLAUBENS 2012 2013

Lasst uns im Jahr des Glaubens auch in unseren Glaubensgemeinschaften und Pfarreien in besonderer Weise unseren Glauben stärken, sei es durch persönliches oder gemeinsames Beten, Lesen der Heiligen Schrift, Empfangen der heiligen Kommunion und lasst uns so auch ein Beispiel für die Jugendlichen sein. Machen wir uns auf den Weg und öffnen wir gemeinsam die „Tür des Glaubens“.

Kirche. Im Kalender zum Jahr des Glaubens, der am 21. Juni vom Presamt des Heiligen Stuhls vorgestellt wurde, sind bereits verschiedenen Ereignissen vorgemerkt, wie z.B. der Weltjugendtag in Rio de Janeiro/Brasilien im nächsten Jahr, Treffen mit den Firmlingen, mit Priestern und Ordensleuten oder die stattfindenden Heilig-

TUHELJ/KROATIEN: JÄHRLICHES PASTORALTREFFEN DER KROATISCHEN PASTORAL TÄTIGEN IN WESTEUROPA VOM 8. BIS 12.10.2012

Eine Kirche Jesu Christi

Am diesjährigen Pastoraltreffen nahm auch der Nationaldirektor für die Seelsorge der Katholiken anderer Muttersprachen in Deutschland, Diplom-Pädagoge Stefan Schohe, teil. In seiner Ansprache an die Teilnehmer/innen am 9.10.2012 sagte er unter anderem:

„In den bisher gut neun Monaten meiner Tätigkeit seit dem 1. Januar 2012 habe ich schon viel über die Arbeit der muttersprachlichen Gemeinden, auch der kroatischsprachigen, in Deutschland erfahren und lernen dürfen. Ich bin tief beeindruckt von Ihrem Engagement und ich habe hohen Respekt vor Ihrer Entscheidung und Ihrem Mut, in der 'fremden Heimat' den Menschen Ihrer Sprache und Ihrer Kultur/ihrer Kulturen als Seelsorger dienen zu können oder sich in den Missionen und ihren Pastoralräten ehrenamtlich zu engagieren. Sie alle legen ein bedeutendes persönliches und glaubwürdiges Zeugnis für das Evangelium ab und ich wünsche Ihnen, dass Ihre vielen guten Erfahrungen, die Sie in Ihrer Tätigkeit zweifellos machen, die anderen, vielleicht weniger schönen Erfahrungen, die Ihnen vermutlich auch nicht erspart bleiben, überwiegen. Ich danke Ihnen allen herzlich für Ihr Engagement in Ihrer seelsorglichen Tätigkeit in Deutschland und tue dies auch im Namen der Migrationskommission der Deutschen Bischofskonferenz und ihres Vorsitzenden, Bischof Norbert Trelle. Im Gesamt der über 400 muttersprachlichen Gemeinden und der Seelsorge für die Schwestern und Brüder aus anderen Ländern und Sprachen in insgesamt 31 Sprachgruppen in den deutschen Diözesen haben die kroatischsprachigen Katholiken mit ihren knapp 100 Gemeinden ihren festen und zentralen Platz und können ihr unverwechselbares Zeugnis des Glaubens, Lebens und Handelns in den gemeinsamen Pilgerweg der Kirche einbringen. Ich möchte an dieser Stelle auch des verstorbenen ehemaligen Delegaten Pater Bernard Dukić OFM gedenken. Pater Bernard hat große Teile seines priesterlichen Wirkens den Migranten und

Flüchtlingen aus Kroatien und Bosnien in Deutschland gewidmet.

Als im letzten Herbst die Anfrage auf mich zukam, ob ich als Laie bereit wäre, das Amt des Nationaldirektors für die Ausländerseelsorge zu übernehmen, habe ich länger gezögert. Schließlich ist die Position des Nationaldirektors bis dato immer von einem Priester ausgefüllt worden. Ich habe mich dann dazu entschieden, gestärkt auch durch den Zuspruch und die Ermutigung von Bischof Norbert Trelle, dass es in der spezifischen Situation in Deutschland an der Zeit ist, dass die getauften und gefirmten katholischen Laien stärker ihren Teil der Verantwortung für die Kirche übernehmen. Und die Hauptaufgabe des Nationaldirektors für die Ausländerseelsorge ist ja auch nicht, dass er selber zuerst priesterlicher Ausländerseelsorger ist, sondern dass er koordinierend und vermittelnd zwischen Diözesen und Bischofskonferenzen dafür Sorge trägt, dass eine angemessene und vernünftige Seelsorge für Menschen nicht-deutscher Sprache in Deutschland gewährleistet werden kann. Er bildet in diesem Sinn das Scharnier zwischen den Verantwortlichen in den deutschen (Erz-)Diözesen und den – im Benehmen mit den entsendenden Bischofskonferenzen – von der Deutschen Bischofskonferenz bestellten Delegaten und den Sprechern der verschiedensten Sprachgruppen. Er hat die Aufgabe des offenen Auges und des offenen Ohres und die Aufgabe der Bündelung und Weitergabe dieser wahrgenommenen Anliegen in die verschiedenen Gremien der Bischofskon-

Der Nationaldirektor für die Seelsorge der Katholiken anderer Muttersprachen bei der Deutschen Bischofskonferenz, Stefan Schohe, begrüßte die Teilnehmer/innen.

ferenz, besonders in deren Migrationskommission, und des Verbandes der Diözesen Deutschlands. Ich kann Ihnen versichern, dass Sie und Ihr Delegat bei mir ein offenes Ohr für Ihre Anliegen und Probleme finden. Auf dieser gemeinsamen Pilgerreise bilden wir über die Verschiedenheiten von Nationen, Völkern und Sprachen hinweg und ungeachtet aller Unterschiede in Tradition und Brauchtum, Gewohnheiten und Riten zusammen die EINE Kirche Jesu Christi. Das Band, das uns miteinander verbindet, ist stärker als alles Unterscheidende. Denn wir alle sind in Taufe und Firmung als Kinder Gottes angenommen und sprechen dieselbe Sprache des Glaubens, der Hoffnung und der Liebe.

Das Thema Ihrer Jahrestagung 'Das Recht auf Arbeit und die Arbeitslosigkeit in der modernen Gesellschaft' greift einen wichtigen Aspekt des aktuell laufenden Dialogprozesses der katholischen Kirche in Deutschland auf und verbindet sich so mit den Anliegen der deutschen Kirche. Die Deutsche Bischofskonferenz hat in Entsprechung zu den Lebensvollzügen der Kirche (in Diakonia, Liturgia, Martyria) Jahresthemen definiert, die dem

Gesprächsprozess eine Struktur geben und dabei für das Jahr 2012 das Thema *Diakonia in den Mittelpunkt* gestellt: 'Bauen an einer Zivilisation der Liebe'. Im Jahr 2013 bildet dann das Thema 'Liturgia: Die Verehrung Gottes heute' mit dem Eucharistischen Kongress im Juni 2013 in Köln den Schwerpunkt. Im September ist Bischof Norbert Trelle, der Vorsitzende der Migrationskommission der Deutschen Bischofskonferenz, 70 Jahre alt geworden. Erzbischof Zollitsch sprach beim Festakt ihm zu Ehren über die Verbindung zwischen dem Thema des Dialogprozesses und der Migration 'Bauen an einer Zivilisation der Liebe – die Kirche und der Fremde'. Er betonte dabei: 'Für uns Christen ist die Sorge für Migranten kein Nebenthema, das Special-Interest-Gruppen überlassen bleiben könnte. Im Gleichnis vom barmherzigen Samariter hat Jesus selbst die uns zugemutete Reichweite der Nächstenliebe bestimmt: nicht nur der Volksgenosse ist der Nächste, dem Solidarität gilt, sondern jeder Mensch, der als Bedürftiger unseren Lebenskreis betritt – eben auch der Fremde. Für uns Christen ist der Begriff des Nächsten universal und konkret zugleich: ... universal, weil niemand, der das Antlitz eines Menschen trägt, der Liebe Gottes fern ist

und so vom Liebesdienst der Kirche nicht ausgeschlossen sein darf. Konkret, weil es uns immer um das Schicksal des einzelnen geht. So gehört die Diakonie für die Fremden unabdingbar zum Bauen an einer Zivilisation der Liebe.' Und weiter: 'Es gilt daher Prozesse zu finden, wie das Zusammenleben zwischen Einheimischen und Zugewanderten gelingt. Ziel ist nicht die vollständige Überwindung und Aufhebung der Verschiedenheit, sondern die Bewahrung der eigenen kulturellen und religiösen Identität sowie ein friedliches und respektvolles Miteinander.' Lassen Sie mich schließen mit einem Blick auf die für unsere Arbeit maßgebliche Instruktion 'Erga migrantes caritas Christi' des 'Päpstlichen Rats der Seelsorge für die Migranten und Menschen unterwegs', die die Konzilskonstitution *gaudium et spes* (von 1965) und das Apostolische Schreiben *Evangelii nuntiandi* (von Paul VI 1975) aufnimmt und weiterführt und die hörende und zugewandte Haltung beschreibt, aus der heraus unsere gemeinsame Hauptaufgabe, die Verkündigung des Evangeliums, erst leistbar wird: 'Die Inkulturation beginnt mit dem Hören, das heißt mit dem Kennenlernen derer, denen die Botschaft des Evangeliums verkündigt wird... Hier genügt nicht

die Toleranz, notwendig ist die Zuneigung, der größtmögliche Respekt gegenüber der kulturellen Identität der Gesprächspartner. Die positiven Aspekte anzuerkennen und zu würdigen, weil sie die Aufnahme des Evangeliums vorbereiten, ist eine notwendige Voraussetzung für den Erfolg der Verkündigung. Nur auf diese Weise entstehen Dialog, Verständnis und Vertrauen. Die Aufmerksamkeit für das Evangelium wird so zur Aufmerksamkeit für die Menschen, für ihre Würde und Freiheit. Die Menschen in ihrer Integrität zu fördern, verlangt die Aufbietung von Brüderlichkeit, Solidarität, Dienstbereitschaft und Gerechtigkeit. Während nämlich die Liebe Gottes dem Menschen die Wahrheit schenkt und ihm seine höchste Berufung aufzeigt, fördert sie auch seine Würde und lässt die Gemeinschaft um die Botschaft herum wachsen, die aufgenommen und verinnerlicht, gefeiert und gelebt wird' (EMCC 36). Ich finde das eine sehr schöne Formulierung für die gemeinsame Aufgabe der muttersprachlichen Gemeinden in den deutschen Diözesen in der gemeinsamen Ortskirche, die wir bilden. Ich freue mich darauf, auf dieser Basis mit Ihnen gemeinsam an dieser Aufgabe arbeiten zu können und wünsche Ihnen und uns Gottes Segen dazu." ■

HATTERSHEIM AM MAIN

Interkulturelle Wochen 2012

Im Rahmen der bundesweiten Interkulturellen Wochen wurde in Hattersheim am Main ein vielfältiges Programm angeboten, das von der Ausländerbeauftragten der Stadt, Bosiljka Dreher, dem Ausländerbeirat, der christlichen Kirchen in Hattersheim sowie der ausländischen Kulturvereine und Organisationen veranstaltet wurde. Im diesem Zusammenhang fand am 30. September das bereits 21. Interreligiöse Friedensgebet im Hattersheimer Posthof statt. Menschen unterschiedlicher Religionen und Weltanschauungen kamen zusammen, um in eigener Sprache für den Frieden zu beten. Die Vertreterinnen des Deutsch-Kroatischen Freundeskreises, Božica Krug und Kristina Kovačević, sangen einen Psalm aus der katholischen Liturgie in kroatischer Sprache, der wie in der Presse zu lesen war „so schön gesungen wurde, dass es so manchem Zuhörer ehrfürchtige Gänsehaut bescherte.“ Beeindruckend waren auch

die aus vollem Herzen gesungenen Beiträge der rund 100 Kinder des Schulchors der Robinson- und Regengogenschule. Nach den Gesangsvor-

trägen und Gebeten verweilten die Teilnehmer miteinander im Gespräch bei erfrischenden Getränken, Kaffee und Kuchen.

F. N.

21. Interreligiöses Friedensgebet im Hattersheimer Posthof

ULM Pohod biskupa mons. Dražena Kutleše

Porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša pohodio je u nedjelju 21. listopada Hrvatsku katoličku zajednicu (HKZ) Ulm. U toj je prigodi mons. Kutleša predvodio svečano misno slavlje u crkvi sv. Georga u tom gradu i podijelio sakrament potvrde, kojeg je primilo četrdeset dvoje djevojaka i

Mons. Kutleša je u propovijedi kazao na temelju svetopisamskih čitanja kako svatko ima svoj poziv koji dolazi od Boga. „U ovom mjesecu sveti otac Benedikt XVI. proglasio je Godinu vjere, upravo zbog toga kako bismo se mi vjernici obratili i više mislili o našoj vjeri i našem pozivu, tj. da nam se ot-

I vas, dragi krizmanici, Bog voli i daje vam priliku da nešto dobro učinite u svom životu. Isus i vama danas upućuje herojski izazov da nešto u životu učinite više“, kazao je mons. Kutleša dodavši kako čovjek kada je samo uronjen u materijalno, teško mu se od toga odvojiti. „Ne želim reći da je gri-

Za vrijeme svečanog misnog slavlja u crkvi sv. Georga u Ulmu

mladića iz HKZ Ulm, među kojima je bilo i nekoliko krizmanika iz HKM Nersingen. U koncelecijaciji su bili tajnik Stalne misije Svete Stolice pri Vijeću Europe u Strasburgu mons. dr. Slađan Čosić, voditelj HKZ Ulm vlč. Ilija Krištić, voditelj HKM Nersingen fra Ivan Leutar te vlč. Ilija Pavlović, koji je došao u pratnji mons. Kutleše.

Prije misnog slavlja išlo se u ophodu od župne dvorane do u crkvu, u kojem su išli ministranti predvođeni pastoralnim suradnikom Julijem Lovrićem Caparinom, krizmanice i krizmanice, više vjernika u narodnim nošnjama te svećenici i mons. Kutleša. Oca biskupa, krizmanike, roditelje, kumove, svećenike i sve okupljene srdačno je pozdravo vlč. Krištić, svećenik Sarajevske nadbiskupije. Potom je ocu biskupu riječi dobrodošlice u ime krizmanika, roditelja i kumova uputila krizmanica Natalija Vukadin. Mons. Kutleša je blagoslovio prigodne šalove koje su krizmanici nosili toga dana, potom je uzvratio na pozdravima. „Danas smo se ovdje okupili radi naših krizmanika. Znamo da su oni potrebni Božje pomoći, stoga molimo da sedam darova Duha Svetoga sidu na njih i da u njima ostanu.“

vore vrata vjere koju su naši roditelji i naši djedovi svima nama otvorili. To je ujedno poziv da se ispitamo i vidimo što je s našom vjerom i čime je naša vjera ugrožena. Put vjere, na koji poziva Bog, nije jednostavan put. Dragi krizmanici, put vjere na koji ste krenuli upravo jest i ovaj sakrament zrelosti kojim trebate pokazati svoju vjeru, a ne jednodušno prihvatiti te nakon je nekog vremena napustiti. Nego razmisli, prihvati i budi čvrst u svom uvjerenju. I mi svećenici ne smijemo ljude usmjeravati prema sebi, već prema Isusu Kristu, prema Bogu. Mi svećenici, propovjednici smo samo sredstvo kako ljude dovesti do Boga. Ako svećenik sebe stavlja u središte, tada to nije dobro i ne završi nikada dobro. Kršćanstvo je konkretno djelovanje čini milosrđa, djelima ljubavi prema bližnjima. Činjenica je da ćemo umrijeti i da ništa s ovoga svijeta nećemo ponijeti. I mi moramo toga biti svjesni u današnje vrijeme. Na ovom svijetu nije najvažnije bogatstvo, ono materijalno. Želimo biti dobri, poštene, sveti, a kada se za to trebamo žrtvovati, prihvatiti križ, tada većina od nas bježi. Mi opravdavamo dobro, želimo ga činiti, ali često činimo zlo.

jeh biti bogat, već da bogatstvo ako se ne koristi pravedno zaslijepljuje čovjeka te pritom čovjek zaboravlja vrednote koje se ne mogu kupiti – ljubav, prijateljstvo, poštenje, sve ono čemu su nas naši stari učili. Možemo ujedno reći kako nas Bog preko bogatstva testira. Bog će nas suditi kako smo stekli naše bogatstvo i kako smo s tim bogatstvom i našim imanjem upravljali“, kazao je mons. Kutleša zaključivši kako čovjek može kupiti najskuplji krevet, ali ne i lijepe i mirne sne i mirnu savjest. Krizmanici i svi okupljeni obnovili su svoju vjeru. U prikaznim darovima prineseni su vino, kruh, vino, voda, svijeća, Biblija te dar krizmanika za misije. Na kraju je u ime krizmanika ocu biskupu zahvalila Tamara Marković. Ocu biskupu i svima koji su pridonijeli ostvarenja slavlja zahvalio je vlč. Krištić, a na kraju je još nekoliko misli uputio mons. Kutleša zahvalivši na pozivu da podijeli sakrament potvrde te pohodi tu Hrvatsku zajednicu. Misu su uveličali članovi zbora zajednice zajedno s krizmanicima pod ravnanjem referentice zajednice Janje Kobaš i orguljskom pratnjom Adriana Hänsera.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Zajednička fotografija za uspomenu: krizmanici s mons. Kutlešom, vlč. Krišićem, mons. Čosićem, o. Leutarom, vlč. Pavlovićem i referenticom zajednice Janjom Kobaš

FRANKFURT AM MAIN

Obred preminuća i proslava sv. Franje

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Frankfurt svečano je proslavljen blagdan sv. Franje Asiškog. U srijedu 3. listopada bio je obred preminuća sv. Franje nakon svečane večernje svete mise u crkvi sv. Ante, koju je predvodio voditelj misije fra Željko Čurković. U koncelebraciji su bili delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Kmadina, misijski dušobrižnici fra Ivan Čikara i fra Marko Domazet-Lošo, te fra Marijan Petričević iz Giessena, fra Marinko Vukman iz Kelkheima i dr. fra Ante Bilokapić iz Wiesbadena. Prije svete mise izveden je scenski prikaz iz života sv. Franje – obraćenje, koji su pripremili vjeroučenci, a popratilo ih je, franjevačkim

pjesmama, misijski dječji zbor pod ravnanjem sestre Pavlimire Šimunović. Nakon programa i obreda u crkvi sv. Ante, franjevci, franjevke, svećenici, trećoreci i frašaši pozvani su na

domjenak u misijski centar. Na blagdan sv. Franje Asiškoga 4. listopada u 19 sati euharistijsko slavlje s večernjom molitvom slavilo se u misijskoj kapeli. www.franjevci-split.hr/A.P.

WIESBADEN

Zahvala za plodove zemlje

Hrvatska katolička misija u Wiesbadenu, u nedjelju 30. rujna, proslavila je Dan zahvale za plodove zemlje. U ophodu prije sv. mise djeca i mladi odjeveni u narodne nošnje prinijeli su na oltar razne plodove zemlje polažući ih pred oltar uz molitvu i Pjesmu stvorenja sv. Franje. Misu je predvodio voditelj misije dr. fra Ante Bilokapić, a tema propovijedi bila je u znaku zahvalnosti Bogu za sve stvoreno na Zemlji. Nakon sv. mise održana je priredba koju je pripremila pastoralna suradnica s. Auksilija Milić. Na priredbi su po prvi put nastupili učenici Hrvatske nastave u Wiesbadenu pod vodstvom učiteljice Vedrane Moslavac. Učenici su se predstavili recitalom „Od zemlje do kruha“.

Vedrana Moslavac

FREISING

Proslava misijske nedjelje

U nedjelju 21. listopada u Hrvatskoj katoličkoj misiji Freising proslavljena je misijska nedjelja. Kao i svake godine okupio se velik broj vjernika. Ove godine na poseban način jer je na euharistijskim slavljinama u Landshutu, Freisingu i Dachau sudjelovala s. Mislava Prkić, školska sestra franjevka Splitske provincije, misionarka u Demokratskoj Republici Kongo. Voditelj misije fra Ivan Čugura ove je godine osmislio proslavu na jedan drugačiji i, kako se pokazalo, jako emotivan način. Naime, kad je pozvao s. Mislavu, koja je iz prve ruke mogla posvjedočiti o svom životu i radu u Africi, vjernicima je dao prigodu da čuju sve o ljudima i događajima koji su tako daleko, ali koji izazivaju sućut cijelog svijeta. S druge strane, pošto velik broj vjernika iz misije Freising redovito novčano pomaže školovanje djece s kojima s. Mislava radi (vjernici su preuzeli ove godine 63 kumstva), dao im je prigodu da se za-

nimaju i da čuju nešto o ljudima s kojima su kumstveno povezani. Kroz te četiri godine vjernici misije Freising već su sakupili 12.800 eura i 2.200 američkih dolara za školovanje djece u Kongu te su na taj način posvjedočili svoju ljubav i brigu za najpotrebnije. Euharistijska slavlja toga dana bila su nešto drugačija jer je umjesto fra Ivanove propovijedi Božji puk dobio priliku čuti s. Mislavu. Govor s. Mislave potaknuo je inače jako darežljive vjer-

nike da još više i još žarče sudjeluju u pomaganju ljudi koji preživljavaju na rubu gladi. Fra Ivan je na kraju euharistijskih slavlja zahvalio s. Mislavi te joj uručio dar od 3.100 eura u ime svih vjernika koji su toga dana mogli sudjelovati u proslavi misijske nedjelje. Zahvalio je i Bogu na darežljivim rukama koje, iako ne mogu poput s. Mislave djelovati i raditi u Africi, ipak svojim darovima i molitvama sudjeluju u spašavanju mnogih. ■

SCHWENNINGEN

Dvadeset godina „Hrvatice“

Hrvatska katolička zajednica bl. Alojzija Stepinca u Schwenningenu proslavila je u subotu 22. rujna dvadesetu obljetnicu postojanja Zajednice hrvatskih žena „Hrvatice“. Ideju o osnutku zajednice žena ostvario je voditelj zajednice vlč. Luka Lucić kad je 1989. preuzeo upravljanje zajednicom u Schwenningenu, koji je postao filijala novoosnovane Hrvatske katoličke misije Rottweil. Nakon razmišljanja i dogovaranja dogodilo se 7. ožujka 1992. formalno osnivanje „Hrvatice“, kad se 16 žena sastalo sa župnikom i još 7 se prijavilo da žele djelovati – pomagati u radu ondašnje misije i novoosnovanoj Hrvatskoj dopunskoj školi. Kroz dvadesetogodišnji rad i djelovanje „Hrvatice“ prošlo je pedesetak žena. Buknuo je rat u Hrvatskoj i BiH pa su se žene zdušno dale na akciju pomoći domovini. Ne samo da su skupljale pomoć nego su pravile kolače i prodavale ih i sav utrak darivale u karitativno-humanitarne svrhe. Čak su dvojezično (na hrvatskom i njemačkom jeziku) objavile i knjigu recepata za kolače. Organizirale su festivale „Djeca za djecu“, bile logistika folklornim skupinama, te

jednom riječju desna ruka za sve što se događalo u zajednici. Ne smiju se zaboraviti ni njihovi nastupi u Švicarskoj i u drugim zajednicama. Proslava je protekla u slavljeničkom ozračju. Otvorio ju je župnik vlč. Lucić hrvatskom himnom i molitvom. Sjetili su se pokojnica iz Zajednice žena „Hrvatice“, bolesnih također, te molili

Božji blagoslov za one koje su još aktivne. Župnik je svoje izlaganje završio molbom da se žene ne umore u svojim aktivnostima i da pokušaju barem nešto od toga prenijeti na mlade. U čast „Hrvatice“ nastupila je i folklorna skupina „Nikola Pvlečić Nikica“ iz te hrvatske zajednice i plesala „Kolo“ iz „Ere s onoga svijeta“. **M. Lucić**

SIEGEN

Višestruko slavlje

Hrvatska katolička misija Siegen, koju vodi vlč. Vinko Puljić, u nedjelju 7. listopada proslavila je 50 godina od početka Drugoga vatikanskog sabora, Blaženu Djevicu Mariju od Krunice koju je hrvatski narod izabrao za svoju Kraljicu, a vjernici misije zahvalili su Bogu i za plodove zemlje te za slobodu i neovisnost domovine. Zahvalili su Bogu i za 50 godina života i 24 godine misništva voditelja misije vlč. Vinka Puljića.

Svečano misno slavlje u tom je povodu predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina.

Misno slavlje uveličale su glazbene skupine „Benediktus Jubilantes“ i misijska „IHS“. Voditelju misije vjer-

nici su za njegovu obljetnicu uručili novčani dar koji je on proslijedio za misije u Tanzaniji. **Marijan Miki Grgić**

GEISLINGEN A.D. STEIGE I GÖPPINGEN

Personalne promjene

Na svečanim misnim slavljinama, u nedjelju 30. rujna, u crkvi sv. Marije u Geislingenu a.d. Steige i crkvi Krista Kralja u Göppingenu vjernici hrvatskih katoličkih zajednica sv. Leopolda Mandića u Geislingenu i bl. Jakova Zadrana u Göppingenu oprostile su se od dosadašnjeg voditelja zajednica fra Ivana Gavran, člana Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, koji je zajednice vodio devet godina, a koji se vraćio na pastoralnu službu u domovinu. U službu je uveden fra Ivica Jurišić, član Franjevačke provincije sv. Križa Bosne Srebrene, koji je dosad obnašao službu župnika Hrvatske katoličke župe sv. Nikole Tavelića u Nizozemskoj i dušobrižnika za Hrvate katolike pritvorenike u Pritvorskoj jedinici u Schwenningenu.

Misna slavlja predvodio je o. Gavran, a propovijedao je ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, koji je ujedno razriješio o. Gavrana službe, a u službu je uveo o. Jurišića. Prenio je pozdrave i dobre želje hrvatskih kardinala i (nad)biskupa, te posebno predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu mons. Pere Sudara. O. Bebić je u propovijedi istaknuo kako Duh Božji djeluje i sabire. „Sabire i nas Hrvate u svijetu. Koliko se samo u ovoj zemlji događalo dobra zahvaljujući Duhu Božjemu koji je djelovao preko nas.“ Pročitano je pismo referenta biskupija Rottenburg-Stuttgart Ulricha Reifa u kojem on prenosi zahvalu mjesnog biskupa Geb-

harda Fürsta o. Gavranu i želi uspješan početak o. Jurišiću. Pročitana je i prigodna riječ delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadine. „Želimo Ti, fra Ivane, na Tvom novom radnom mjestu u domovini puno radosti uz obilje Božjeg blagoslova. Novom voditelju zajednica o. Jurišiću izričemo srdačnu dobrodošlicu. Hvale je vrijedno njegovo pastoralno iskustvo koje je zadnjih godina stekao djelujući među Hrvatima u Nizozemskoj.“ Prigodnu riječ uputili su i predstavnici tih hrvatskih zajednica, susjednih hrvatskih zajednica Aalen i Heidenheim, predstavnici njemačkih župa u Geislingenu i Göppingenu i drugi. Tijekom misnih slavlja pjevali su zborovi zajednica pod vodstvom i orguljskom pratnjom pastoralnog referenta Branka Galića. **A. P.**

NAŠE ZAJEDNICE

HKM ENNEPETAL/LÜDENSCHIED

Skupina članova Hrvatske katoličke misije Ennepetal/Lüdenscheid i članovi župnoga vijeća sa svojim predsjednikom Milom Šalićem posjetili su 22. i 23. rujna Frankfurt. U subotu su pogledali znamenitosti grada (Palmengarten, Main Tower, Römer, Erntedank-Markt, vozili se brodom...). Prenočili su u hotelu Sandelmühle, u vlasništvu jednog Hrvata. U nedjelju su u frankfurtskoj katedrali sv. Bartolomeja sudjelovali na sv. misi na hrvatskom jeziku. Nakon sv. mise su posjetili Delegaturu hrvatskoga dušobrižništva i uredništvo „Žive zajednice“. Delegatura se nalazi u župnoj kući i pored crkve sv. Kristofora, koja je sagrađena 1962. Župa je ove godine proslavila 50. obljetnicu posvete svoje župne crkve. Ona je sagrađena u obliku broda, što podsjeća na Noinu lađu i Kristovu Crkvu otkupljenih. Župu

Posjet Frankfurtu

Snimila: U. Marković-Babon

već osam godina vodi naš svećenik i bivši urednik našega lista fra Anto Batinić. Nakon razgledanja crkve i uredskih prostorija gosti su ručali, a

potom su se svi zadovoljni vratili u svoju župu koju već niz godina vodi vlč. Branko Šimović. Putovanje je prošlo u lijepom druženju i veselju. ■

MÜNCHEN

Misno slavlje naroda

Usklopu interkulturalne manifestacije posvećene stranim sugrađanima, koja se održavala ge-

slom „Srdačno dobrodošao“, u nedjelju 30. rujna, u Münchenskoj katedrali je slavljeno misno slavlje nacija.

Prema podacima nadbiskupije München-Freising, na području te nadbiskupije živi 160.000 vjernika katolika koji potječu iz 21 države. Najbrojniju skupinu čine hrvatski vjernici – s više od 50.000 vjernika, koji su okupljeni oko hrvatskih misija u Münchenu i Freisingu. U vremenima kada se u Njemačkoj permanentno smanjuje broj katolika i kada su njemačke Crkve poluprazne, Hrvati neumorno nasljeđuju vjeru svoga naroda. Tako je bilo i te nedjele kada su hrvatski vjernici u velikom broju sudjelovali u misnom slavlju vjernika iz 21 države. Misno slavlje je predvodio kardinal nadbiskupije München-Freising dr. Reinhard Marx uz koncelebraciju velikog broja svećenika. **Tekst i snimka: Anđela Drmić**

Početak vjeronaučne godine u Münchenu

Usubotu 13. listopada hrvatski su mališani iz glavnog bavarskog grada zajedno sa svojim roditeljima i vjeroučiteljima proslavili početak nove vjeronaučne godine u kapeli bl. Alojzija Stepinca. U toj Hrvatskoj katoličkoj misiji već se tradicionalno vjeronaučna godina započinje po završetku Oktoberfesta, kada ujedno počinje i bogati život u različitim misijskim skupinama. Misno slavlje u kapeli bl. Stepinca predvodio je fra Ante Jojo Marković uz koncelebraciju fra Borisa Čarića, voditelja misije. **Tekst i fotografija: Anđela Drmić**

KELKHEIM

Primanje u Framu uz Framaše iz Zagreba

U Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus u Kelkheimu, u nedjelju 7. listopada, bilo je posebno svečano. Tijekom sv. mise u prepunoj crkvi sv. Dionizija u Franjevačku mladež primljeno je 17 mladića i djevojaka. Za taj događaj mladi su se pripremali pod vodstvom s. Magdalene Višić, koja im je na redov-

itim susretima nastojala približiti ljepotu nasljedovanja Krista na način sv. oca Franje iz Asiza. Na početku misnog slavlja sve prisutne je pozdravio voditelj zajednice fra Marinko Vukman, izražavajući radost što su mladi prepoznali vrijednost svjedočenja Evanđelja u svijetu koji često Bogu nije naklonjen. Misu i obred primanja

predvodio je fra Jure Hrgović, magistar bogoslova, a ujedno i provincijski duhovni asistent za Framu. Nakon propovijedi predsjednica mjesne Frame Antonia Galić prozvala je primljenike koji su pred oltarom izrazili svoju želju da započnu put formacije u Frami. Kao znak njihove spremnosti za taj put, mladi su primili znak tau i prigodne majice s logom svoje frame. Za sve sudionike misnog slavlja na kraju je pripremljen domjenak u dvorištu pred crkvom. Slavlje su uveličali Framaši župe Majke Božje Lurdske iz Zagreba. Dan uoči primanja u Framu, mladi su zajedno sa gostima i Zagreba imali susret u Hrvatskom centru u Kelkheimu. Radost ovog susreta, kojega su bili dio i frašaši iz Frankfurta, bila je vidljiva na veselim i raspjevanim licima mladih i na sv. misama u crkvi sv. Ante i sv. Alberta u Frankfurtu, kao i na zajedničkom druženju u frankfurtskom Hrvatskom centru te u zajedničkom upoznavanju znamenitosti ovog njemačkog grada. ■

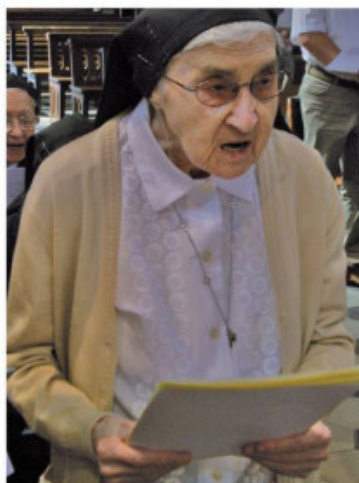

FRANCUSKA

Slavlje s. Manuele Panjkrc-Čuček

Na svetkovinu rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna, u Avermesu u Francuskoj dvije su redovnice slavile svoje jubileje. S. Martine Dufrens Francuskinja je slavila 50. obljetnicu od polaganja redovničkih zavjeta, a 70. obljetnicu Hrvatica s. Manuele Panjkrc-Čuček. Svečanost proslave jubileja dviju sestara Naše Gospe započela je s sv. misom. Misno slavlje predvodio je Paul Merciu u koncelebraciji s dvojicom Hrvata: vlč. Antonom Oršolićem, misionarom u Lyonu i delegatom vlč. Stjepanom Čukmanom iz Nice. Sve je pozdravio vlč. Oršolić, a delegat vlč. Čukman je zahvalio s. Manueli u ime Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije BiH, na zdušnom radu i pomoći koju je uložila za Hrvate koji su dolazili u Francusku. Tijekom sv. mise sestre su obnovile redovničke zavjete. Na kraju mise otpjevana je hrvatska duhovna pjesma „Do nebesa nek se ori“. Nakon sv. mise slavlje je nastavljeno za obiteljskim stolom. Za vrijeme ručka Hrvati su zahvalili s. Manueli pjesmom „Fala“, koju je i ona zdušno s njima pjevala.

Francika Panjkrc-Čuček je rođena 19. veljače 1919. u Sv. Ivanu Zelini,

nedaleko od Zagreba, u Hrvatskoj, koja je uzela redovničko ime Manuela. Osnovno školovanje i opetovnicu je završila u rodnome mjestu. Naučila je solfeggio i pjevala u crkvenom zboru „Vijenac“. Odlučila je poći u samostan u Belgiju. Tako je krenula vlakom s 19 godina i 15. siječnja 1939. stigla u Liege u Belgiju. Odmah je počela učiti francuski i tu je ostala 8 mjeseci. Zbog rata u Europi, 21. listopada iste godine, sestre su premjes-

tili u samostan u Florainne do svibnja 1940. Bombe su već počele padati u sestrarski vrt. Jednog dana je 40 djevojaka vojni kamion prevezao do francuske granice. Probile su se do Pariza. Nakon dva dana ta skupina dolazi u Toulouse gdje su ostale osam dana. Zbog ratnih strahota, uprava sestara ih je prebacila u Portugal s nakanom prebacivanja u Brazil, gdje su živjele i radile njihove redovnice. Blizu Lisabona u samostanu s. Manuela je primila prvo redovničko odijelo, a 1942. je tu položila prve redovničke zavjete. Vječne zavjete je tu položila 1945. jer nisu otišle za Brazil, kako su bili planovi poglavarica, radi ratnih strahota. Dva mjeseca nakon položenih vječnih redovničkih zavjeta, premještena je u Francusku u Dijon gdje je ostala sve do pred dvije godine, kada je samostan zatvoren, a sestre toga reda premještene su Avermesu. Godine 1976., nakon 37 godina, s. Manuela je posjetila rodni kraj, a zadnji put je bila u Sv. Ivanu Zelini prije 5 godina. U Dijonu je održavala vjeronauk za djecu – hrvatsku i francusku. Pripremala ih za prvu svetu Pričest i sakrament potvrde i brinula se za župu. Jedno je vrijeme bila upraviteljica internata.

S. Čukman

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Studeni nam donosi studene dane i jesensko vrijeme. Za vaše vedrije raspoloženje i razonodu pripremili smo vam zanimljivu temu o hrvatskoj himni. Ostanite nam i nadalje dobro i uživajte u jesenskoj prirodi!

Posloži slova i dobit ćeš 5 pojmova o hrvatskoj himni

STERA VESLA
HANOVICIM
CITE VASO
NJANINRU
MODEVINA

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Snimio: A. Polegubić

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

književnog – hrvatska – potječe – razne –
krajem – temelj – prvi – domoljubnu – stih – glazbeni

Pjesma „Lijepa naša domovino“ (ili skraćeno Lijepa naša) je _____ himna. Zagrebački pravnik Antun Mihanović, jedan od pjesnika hrvatskog narodnog preporoda, napisao je _____ pjesmu *Horvatzka domovina*, koja je postala _____ današnje himne. *Horvatzka domovina* je objavljena 1835. godine u desetom broju _____ lista Danica. Popijevka je nastala _____ 1840.-ih godina. Nije posve sigurno tko je _____ skladatelj, ali se od 19. stoljeća (obično se navodi 1848.g.) pretpostavlja da je to Josip Runjanin (1821–1878). Tijekom 19. stoljeća su nastajale _____ verzije skladbe pod nazivima „Hrvatska domovina“ i „Lijepa naša“. Tek se od 1890.g. uvriježio prvi _____ „Lijepa naša domovino“ i spominje se _____ put kao hrvatska himna. Današnja glazbena varijanta _____ od Franje Dugana starijeg (1919.).

Znate li...

- da su od 14 kitica pjesme „Horvatska domovina“ preuzete samo prva, druga, pretposljednja i posljedna kitica u današnjoj himni
- da je usred doline na Zelenjaku (na cesti Klanjec–Kumrovec) podignut spomenik hrvatskoj himni u obliku obeliska visokog 12,20 m, koji je postavljen zalaganjem Družbe „Braće Hrvatskog Zmaja“ 24.11.1935. (u povodu 100. obljetnice objavljivanja pjesme „Horvatzka domovina“)
- da je „Lijepa naša“ u 19. stoljeću postala neslužbena hrvatska himna i pjevala se u svečanim nacionalnim prilikama, nakon Carevske
- da je pjevana i izvođena između dva svjetska rata i da je 1972. ustavno proglašena kao himna SR Hrvatske
- da je službeni tonni zapis himne konačno utvrđen 21. prosinca 1990. u članku 17. Zakona o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske

Pitalice?

1) Od koliko kitica se sastoji Mihanovićeva pjesma „Horvatzka domovina“?

- a) četiri
- b) deset
- c) četrnaest

2) Josip Runjanin, vjerojatni skladatelj himne, nije bio glazbenik, nego?

- a) general u graničarskoj pukovniji br. 10 u Glini
- b) kadet u graničarskoj pukovniji br. 10 u Glini
- c) pukovnik u graničarskoj pukovniji br. 10 u Glini

3) Prvi poznati glazbeni zapisi i bilješke nota „Lijepa naša“ iz 1862. potječu od?

- a) Vatroslava Lichteneggera
- b) Josipa Jelačića
- c) Ante Starčevića

4) Kako se naziva prvi dan jeseni?

- a) raznodnevica
- b) ravnodnevica
- c) ranodnevica

5) Koji se blagdan slavi 1. studenoga?

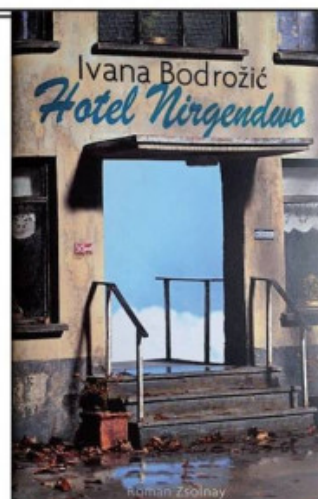
- a) Dan mrtvih
- b) Svi sveti
- c) Sveti Martin

Rješenja: 1c, 2b, 3a, 4c, 5b

U SPOMEN NA SVE ŽRTVE GRADA VUKOVARA

Vukovar u Kumrovcu

U ljeto ove godine objavljen je na njemačkom jeziku izvrstan roman hrvatske spisateljice, pjesnikinje i novinarkе Ivane Bodrožić pod naslovom „Hotel Nirgendwo“ (Paul Zsolnay Verlag, Wien) u prijevodu Marice Bodrožić. Hrvatsko izdanje izašlo je 2010. pod naslovom „Hotel Zagorje“. Roman obrađuje uglavnom autobiografsko doživljavanje vukovarske tragedije 1991. i kasnije, ali iz perspektive vukovarske djevojčice u sedmogodišnjem izbjeglištvu u sobici nekadašnje komunističke političke škole u Kumrovcu. Duhovito i realistično autorica opisuje vlastito odrastanje, obiteljske probleme, pubertet, prve ljubavi i iskustva s alkoholom, borbu s državnim birokracijom. Njezina najveća želja – vidjeti oca – ostaje joj neispunjenja. On je mučki ubijen u Vukovaru kojega nije htio napustiti, iako je mogao.

Mjesec listopada, a pogotovo studeni, podsjećaju starije na opasnu, junačku obranu i pad hrvatskoga grada Vukovara 1991. Dana 16. listopada 1991., u Vukovaru je poginuo Blago Zadro, jedan od mojih najvećih junaka Domovinskog rata de-

život sveti Božji dar. Stjecajem prilika pak, kao sposoban i povjerljiv čovjek, postaje jednim od prvih organizatora obrane svoga doma i svoga grada, znajući da se životi ljudsko dostojanstvo trebaju i štiti. Za to je dao i svoj život. Jasno je da je na drugi način jedan od junaka legendarni radio-reporter Siniša Glavašević, liječnici Vesna Bosanac i Đuro Njavro, zapovjednici Jastrebi i Mladi Jastrebi. Za mene su junaci Vukovara i moj tetak i njegov 22-godišnji sin, koji se još uvijek vode kao nestali branitelji. Među te brojne nezane junake spada i otac autorice romana „Hotel Nirgendwo“ (na hrvatskom objavljen 2010. pod naslovom „Hotel Zagorje“) Ivane Bodrožić (rod. 1982.) Već na prvoj stranici romana saznajemo da je i on također obiteljski čovjek, otac dvoje djece, konobar u najpoznatijem vukovarskom hotelu. Dok Vukovarom odjekuje pjesma „Tko to kaže, tko to laže Srbija je mala...“, autoričin otac naslućuje zlo i nevolju te obitelj šalje „na more“, odnosno na sigurno, na jedan jadranski otok. Dirljivi prizor rastanka, opisan je kratko na trećoj stranici. Samo su rijetki slutili da će taj odlazak iz Vukovara za mnoge postati i sudbonosnim konačnim odlaskom iz rodnoga grada. Nakon boravka na otoku uslijedio je boravak kod rodbine u Zagrebu. Otac je ostao u Vukovaru. Nemilosrdni napadač razario je grad sve više i više, a obruč se stezao oko malobrojnih branitelja. „In den Abendnachrichten sagten sie nichts, aber nach der Wetterprognose ließen sie das Lied Meine Rose von Prljavo kazalište laufen. Sie (Mama) wußte sofort, was das bedeutete. Die

Stadt war gefallen... In den frühen Morgenstunden weckt uns das Läuten des Telefons. 'Ich lebe, ich bin gesund, wir sehen uns bald.' Das war alles, was er (Vater) gesagt hat“, bilježi autorica vijest o padu Vukovara i zarobljavanju svoga oca, koji se otada nikad više nije javio. Obitelj je uskoro morala napustiti mali stan kod rodbine i useliti u jedan napušteni stan u Zagrebu. Iz toga stana autoričina tročlana obitelj (majka, stariji brat i ona) je potom nasilno iseljena i preseljena u zgradu bivše komunističke političke škole u Kumrovcu, gdje u sobici od desetak kvadrata ostaju punih šest godina. Te izbjegličke godine, zgrade i nezgode, obilježavaju daljnju fabulu ovoga autobiografskoga romana: nespozum i sukobi s mještanima, s obitelji, rodbinom i samim izbjeglicama. Pored depresivne majke i mnoštva tragičnih sudbina život ide dalje. Obilježavaju ga dvije želje: nada u povratak nestalog oca i čežnja za njim te nastojanje oko dobivanja prikladnoga stana. Nakon punih šest godina i mnoštva molbi i „veza“ obitelj dobiva stan u Zagrebu. Nestali otac se nikada neće vratiti: ubijen je na okrutan način na Ovčari, kao što je i njezin djed zaklan u Vukovaru. Za mladu autoricu međutim te su ratne i izbjegličke godine normalna stvarnost. U kumrovečkom „hotelu Zagorje“ ona proživljava pubertet i prve ljubavi, sklupa prijateljstva, kuša alkohol, zabavlja se u disku, prepire se s majkom i bratom... Time na jedan posve novi način, duhovito i kritično te bez lažne sentimentalnosti opisuje rat te hrvatske ratne i poratne godine. Potresan je opis pokušaja dočaravanja okolnosti pod kojim je mučen i ubijen njezin otac (str. 180-185), kao i stotine drugih branitelja i civila.

Nastavak na str. 24

Snimka: Večernji.hr

Autorica romana Ivana Bodrožić

vedeseti godina u Hrvatskoj te kasnije u BiH. Zašto Blago Zadro? Zato što je bio običan obiteljski čovjek iz naroda, koji je kao doseljenik u Vukovar, nastojao svojoj obitelji osigurati miran i dostojanstven život, kruh i krov nad glavom. U vukovarskoj multietničkoj, multikonfesionalnoj i multikulturalnoj sredini brzo se snašao poštujući njezine razlike i sve ljude, onako kako je i naučio u svojoj katoličkoj vjeri. On je također znao za vrijednost slobode, ponajprije ljudske i osobne, a potom i političke (socijalne, nacionalne, kulturalne). Upravo je ta sloboda u njegovu Vukovaru, i ne samo u njemu, bila ugrožena 1991. Na nju se ponajprije obrušila velikosrpska politička mašinerija, a potom i silna vojna armada, pomognuta zločinačkim paravojnim formacijama, koje su počinile nečuvene zločine. Blago Zadro je mogao na vrijeme napustiti svoj Vukovar i poslati obitelj na sigurno. To mu međutim nije dopustio njegov obraz i ponos. Zasiurno nikada nije želio biti ratnik, jer je znao da je svaki ljudski

života „Hotel Nirgendwo“ (na hrvatskom objavljen 2010. pod naslovom „Hotel Zagorje“) Ivane Bodrožić (rod. 1982.) Već na prvoj stranici romana saznajemo da je i on također obiteljski čovjek, otac dvoje djece, konobar u najpoznatijem vukovarskom hotelu. Dok Vukovarom odjekuje pjesma „Tko to kaže, tko to laže Srbija je mala...“, autoričin otac naslućuje zlo i nevolju te obitelj šalje „na more“, odnosno na sigurno, na jedan jadranski otok. Dirljivi prizor rastanka, opisan je kratko na trećoj stranici. Samo su rijetki slutili da će taj odlazak iz Vukovara za mnoge postati i sudbonosnim konačnim odlaskom iz rodnoga grada. Nakon boravka na otoku uslijedio je boravak kod rodbine u Zagrebu. Otac je ostao u Vukovaru. Nemilosrdni napadač razario je grad sve više i više, a obruč se stezao oko malobrojnih branitelja. „In den Abendnachrichten sagten sie nichts, aber nach der Wetterprognose ließen sie das Lied Meine Rose von Prljavo kazalište laufen. Sie (Mama) wußte sofort, was das bedeutete. Die

Nastavak sa str. 23

Vukovar u Kumrovcu

Od toga opisa ledi se krv u žilama. Ni ujak iz Njemačke nije baš predstavljen kao čovjek koji je bio spreman primiti rodbinu u Njemačkoj niti je bio velikodušan pri svojim rijetkim posjetima. Osim par starih krpa od njega nisu dobili ništa. Autorica i ovim detaljem budi uspomene na brojne takve događaje iz toga vremena. Mnoštvo je hrvatskih radnika i iseljenika u svijetu, osobito u Njemačkoj osiguralo smještaj i pomoć svojoj rodbini, prijateljima, poznanicima. Bilo je međutim i onih koji ni prstom nisu makli, kako bi svoji ili drugima pomogli i vjerojatno do današnjeg dana politiziraju i kukaju...

Ovaj je roman jedinstven literarni uradak odnosno spomenik tog bremenitog vremena. To je jedan od rijetkih romana koji je, unatoč svoj tragičnosti događanja, tom vremenu dao i literarnu notu. To je iskreni glas jednog cijelog naraštaja iz tog epohalnog vremena. Jedan njemački prikazivač dao je sljedeći sud: „Ivana Bodrožić schreibt mit leichter Feder und einem ungebro-

chenen Optimismus von der Zuversicht eines Mädchens in seine Zukunft. Es ist Coming-of-Age Roman auf dem Hintergrund von Krieg und Flucht, die aus den Augen des Mädchens in einem anderen Licht erscheinen. Der Roman hat mich bis zu seinem Ende nicht losgelassen und mich neu mit einem Thema konfrontiert, das wir damals 1991 ff. in Deutschland meist nur unter dem Fokus bundesdeutschen Militärengagements diskutiert haben. Dieser Roman trägt in hervorragender Weise dazu bei, dieser Epoche ein anderes, menschliches Gesicht zu geben. Er rückt die einzelnen Menschen in den Vordergrund, ihren Kampf ums Überleben und ihre Identität.“ Glasovite „Neue Zürcher Zeitung“ prikazuju roman ovako: „Bodrožić hat in einer einfachen Sprache den adäquaten Ausdruck eines Mädchens gefunden, dessen Entwicklung vom Kind zum Teenager wir Leser begleiten. (...) Hier findet kein bemühtes Psychologisieren statt, man wird mit keiner gekünstelten naiv-klugen Kin-

derperspektive gequält. Ein bemerkenswertes Debüt“ (Regula Freuler, NZZ 04.03.2012). Margarete von Schwarzkopf usto piše: „Ein fesselndes Buch über den Drang zu überleben und zu leben – ein erstaunliches und beeindruckendes literarisches Debüt“ (NDR, 28.02.2012).

Ovih i sljedećih dana govori se i govorit će se o Vukovaru, osobito u povodu suđenja u Haagu još jednom od najodgovornijih ljudi za vukovarsku tragediju, ali i u povodu 21. obljetnice pada grada. Svima onima koji vukovarsku epopeju žele sagledati iz jednog posve drugoga kuta na njemačkom jeziku toplo preporučujem ovu knjigu.

T. G.

● **15. Smotra crkvenih zborova odraslih** iz hrvat. kat. misija i zajednica iz Njemačke, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke misije München, održat će se u subotu **17. studenoga 2012. u Münchenu** u dvorani Salesianum, Sieboldstr. 11.

NAGRADNA KRIŽALJKA

Blagdani 1. XI. i 2. XI.

Rješenje poslati najkasnije do 3. prosinca

Blagdani 1. XI. i 2. XI.	Vrsta riječi	Korito tekućice	Ivan Klasnić	Ni za ... na svijetu	Dio kuće u kojem je ograđeno	9. i 20. slovo Abecede	„Tona“	Hebrejski kralj Herod	Marijini Soldo	Pjesnik Augustin Ujević	Jako se približiti	Pjesma O. Dragoljevića i B. Dvornika	Na kraju točka na ...	Bratov sin
Spomen svih svetih	▶								Africka država Volujsko oko					
Vodena biljka							Rusevina	▶					Italija	▶
Oliver Dragojević			Egipat	▶		Spomenik mrtvih Ursula Talj	▶							
„Ženski odbojkaški klub“			Tezina (razg.)	▶	Dionica meča [boks]					Skupina plica Skladatelj Gotovac				
Naljepnica				▶	Elaza									
Američki glumac, Lloyd								Poljubac						
Govoriti ikavski									Hunski kralj „Bić Božji“					
Rimska stotica		30. slovo abecede		„Cent“					Japan-ska mjera za težinu				Uglik	▶
Šarena dugorepa papiga		„Repriza“		„Rabat“					Broj svirača u orkestru					Njemačka
									Venecija			Ruka ili noga		

OBLJETNICE

RAVENSBURG I FRIEDRICHSHAFEN

40 godina hrvatske misije

Misno slavlje u povodu proslave 40. obljetnice Hrvatske katoličke misije Ravensburg predvodio je u nedjelju 14. listopada delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina u crkvi Presvetoga Trojstva u Ravensburgu. U koncelebraciji je bio voditelj hrvatskih katoličkih zajednica u Ravensburgu i Friedrichshafenu vlč. Ilija Jokić. Na misi je pjevao je zbor mladih zajednice u Ravensburgu obogaćen pjevačima folklorne skupine „Veletit“ iz Friedrichshafena u narodnim nošnjama. Nakon sv. mise priređen je duhovno-kulturni program. U dvorani zajednice pozdravnu riječ uputili su voditelj

najviše su se angažirali članovi pastoralnih vijeća. U pozdravnoj riječi u dvorani vlč. Jokić je kazao: „Misija je osnovana 1972. godine. Prvo krštenje, koje je ubilježeno u našoj matrici krštenih, bilo je 2.7.1972. Kršten je Andreas Podnar, a krstio ga je misionar vlč. Vladimir Stanišić. I prije osnutka misije dolazili su misionari povremeno na ova područja.“ U bivšoj misiji bilo je oko 3500 Hrvata katolika. Vlč. Stanišić je ostao u Ravensburgu do rujna 1975., kada na mjesto voditelja misije dolazi vlč. Marijan Kopic zajedno s vlč. Ilijom Kristićem, koji je bio župni vikar. U misiji su ostali do rujna 1978. Kratko je u misiji bio

dili o. Antun König i đakon Jakšeković, iako su to činili i svi drugi svećenici. Dolaskom oca isusovaca dolaze i časne sestre koje su bile angažirane u raznim pastoralnim službama. Od rujna 1982. u misiju kao voditelj dolazi o. Pero Mijić koji je ostao do 1992. Misija je svoje prostorije najprije imala Römerstr. u Ravensburgu, a kasnije u Pfannenstiellu tom gradu. U kasnijem vremenu misija je morala preseliti u manje prostore u Kapuzinerstr., gdje se nalazi i danas. Krajem 1992. u Ravensburg kao voditelj misije dolazi o. Drago Majić koji je ostao samo godinu dana. Godine 1993. na mjesto voditelja misije do-

Misno slavlje predvodio je i propovijedao delegat vlč. Ivica Komadina. U koncelebraciji je bio voditelj zajednica vlč. Ilija Jokić.

zajednica vlč. Jokić, delegat vlč. Komadina i hrvatski generalni konzul iz Stuttgarta Ante Cicvarić. Nastupile su folklorne skupine „Veletit“ iz Friedrichshafena i folklorna skupina „Klas“ iz Ravensburga uz pratnju na tamburicama „Malih bisera“ iz Friedrichshafena. Program su vodile Anamarija Baotić i Marijana Herceg. U zabavnom dijelu nastupila je skupina „Double M“. Oko organizacije po-

i o. Ivan Milanović. Od rujna 1978. u misiju na mjesto voditelja dolazi o. Adam Periškić i o. Antun König kao župni vikar. Oni su oci isusovci. Toj dvojici u radu misije pomaže đakon Tomo Jakšeković, koji od 1979. pojačava pastoralni tim. Njegova supruga Ivanka Jakešković radila je kao tajnica sve do odlaska u mirovinu. U to je vrijeme u misiji bilo puno naših ljudi „gastarbajtera“, a brigu za njih su vo-

lazi o. Petar Sabolić, koji je ostao do 2000., kada na mjesto voditelja dolazi svećenik vlč. Ilija Jokić, koji djeluje do danas. Počekom 2000-ih nastupile su mnoge promjene zbog reorganizacije cijele Biskupije Rottenburg-Stuttgart. Tako je odlukom biskupa Gebharda Fürsta 1.1.2006. utemeljena zajednica Rodenja Bl. Dj. Marije u Ravensburgu, a godinu dana kasnije i zajednica sv. Leopola Mandića u Friedrichshafenu. Dakle, tim dekretom je ugašena misija i utemelje su dvije zajednice. Od ranijih pet zajednica (Ravensburg, Friedrichshafen, Wangen, Isny i Mengen) nastale su dvije zajednice. „Ponosni smo na proteklih 40 godina i vjerujemo da će u ovim promijenjenim i svakako izazovnim vremenima opstati na ovim prostorima Hrvati vjerni svome Bogu i domovini Hrvatskoj“, kazao je vlč. Jokić. Euharistijska slavlja danas se slave u Ravensburgu u crkvi sv. Jodoka i u Friedrichshafenu u crkvi sv. Nikole.

Kava sa šlagom

Ulazi Braćanin u kafić i naručuje kavu. Okrene se, a iza njega tri djevojke. On ih pita:

- Cure, što pijete?
- One mu odgovore:
- Kavu sa šlagom.
- Braćanin će na to:
- Pa di vam je?

Vaterpolo

- Zašto su Dalmatinci tako uspješni u vaterpolu?
- Zato što je to jedini sport u kome mogu pobijediti, a da se ne oznoje!

Korjenje

Dolazi Perica iz škole i pita ga mama:

- Perice, što ste danas radili iz matematike?
- Mama, vadili smo korjenje!

Hrana u menzi

Sretne Štef Juru i pita ga:

- Pričaju da si se oženil?
- Jesem, oženil sem se!
- Za kaj?
- Nije mi se sviđala hrana u menzama.
- I, kak je sad?
- Paaa, sad mi se sviđa.

Ustajanje

Sudac odbrojava boksaču da se ustane. Iz publike se prodere neka baka:

- On neće sigurno ustati, znam ga još iz autobusa!

Mađarska sova

Koja je e-mail adresa mađarske sove?

- hu@hu.hu

Slon i slonica

Drže se slon i slonica za surlu. Upita slonica svog slona:

- Dragi, voliš li mene stvarno ili me samo vučeš za nos?

Što učiniti da se sačuva vjernost?

Na sigurnija je zaštita sama ljubav, jer dokle je budna i živa i dok čovjek ne dopušta da mnogi „maleni“ životni znakovi ljubavi koji su toliko važni ne nestanu neprimjetno, tada vjernost nije pitanje. Opasna je praznina, frustracija, neriješeni konflikt sa svojim ranama, hladnoća izolacije i nijemost. Ako ljubiti znači: „Dobro je da postojiš!“, onda je suprotnost: „Šteta da postojiš“ ili „Ni za što nisi dobar“, najveće ugrožavanje ljubavi. Staromodno izraženo to bi glasilo: pretpostavka je ljubavi uvijek duboko strahopoštovanje pred Božjim pečatom na čelu drugog! Ni ljubav se neće moći održati ako počnemo prezirati darove drugih. Kada u stanju praznine naide drugi partner koji daruje toplinu, razumijevanje i priznanje, opasnost nevjere raste velikom brzinom. U

ovom slučaju ovoj „vidljivoj“ nevjeri prethodila je druga, duhovna nevjera i oboje su krivi, iako je „to“ učinio samo jedan od njih. Tko može živjeti bez ljubavi? Kada je, pak, Bog u nuždi bračne osamljenosti još uvijek najveća i prva čovjekova ljubav, onda je moguće čak i podnijeti brak koji je postao križ! Takva je situacija moguća za obje osobe: za onoga koji je izgubio srce svoga bračnog druga, i za onoga koji voli nekoga drugog. Svaka bračna nevjera ne mora odmah voditi u katastrofu. Ma kako bila bolna i teška, ljubav može dobiti i borbu s partnerovom bračnom nevjerom. To može stajati vremena i snage kao borba s teškom bolešću, ali je moguće.

Andreas Laun (Preuzeto iz knjige *Ljubav i partnerstvo Verbum*);
www.bitno.net

Slavonska sarma

Sastojci: miješano mljeveno meso, kiseli kupus, suha slanina, luk, češnjak, riža, jaje, suha rebra, suha kobasica, lovor, papar u zrnu, crvena paprika (u prahu), sol, papar, lovorov list, zaprška.

Priprema: U mljeveno meso dodati sitno nasjeckani luk, narezanu slaninu, persinov list, jaje, papar i malo soli. Sve zajedno dobro pomiješati. Listove kiselog kupusa dobro oprati i nožem odstraniti zadebljani dio lista. U svaki list stavljajte malo smjese i uvijte sarme. U posudu na dno poslažite malo rezanog kupusa pa u krug poradajte sarmu. U sredini ostavite rupu za ostatak kupusa, suha rebra i kobasicu. Potom zaliti vodom i pustiti za uzavri, smanjiti vatru i kuhati na laganoj vatri zatim smanjiti temperaturu i kuhati na laganoj vatri, sve dok se riža ne skuha i kupus ne omekša.

Na kraju dodati pripremljenu zapršku. Ostaviti da malo odstoji i poslužiti.

Zaprška – na malo masnoće (mast ili ulje) upržiti brašno i uz stalno miješanje doliti malo vode. Mogu se i dodati začini po želji (sol, papar, crvena paprika).

www.recepti-svijeta.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

F	R	A	N	J	O	A	S	I	Š	K	I	□	P	B
□	O	M	E	S	T	I	□	T	U	T	O	R	I	
G	M	A	Z	□	L	□	D	O	N	A	T	O	R	
R	A	R	I	T	E	T	I	□	A	L	□	P	O	
G	N	□	N	A	T	O	V	A	R	I	T	I	□	
U	T	O	□	J						□	J	A	T	O
R	I	S	A	N							Č	A	B	A
I	K	A	T	I							O	□	O	T
X	A	□	I	K							P	A	R	I

Nagrađena: Mirjana Kaloci, Frankfurt a. M.

NAŠE ZAJEDNICE

ROTHENBURG OD DER TAUBER

„Slavlje različitosti“

Pod geslom „Moj Rothenburg – tvoj Rothenburg“ u subotu 29. rujna održano je po prvi „Slavlje različitosti“ u Rothenburgu ob der Tauber, filijali Hrvatske katoličke misije Nürnberg. U tom gradu živi 60 nacija i nacionalnosti kao dio te raznolikosti. Na festivalu je sudjelovalo nekoliko kulturnih zajednica koje djeluju u tom gradu. Hrvatska katolička zajednica se na poziv organizatora odazvala i dala je svoj doprinos. Članovi hrvatske zajednice predstavili su se tradicionalnim hrvatskim slasticama, a bogato ukrašen štand rukotvorinama Slavonije, Like, Dugog Sela i originalnim maštovitim rješenjima privukli su pozornost mnogih, posebice velik broj turista koji posjećuju Rothenburg. Bili su iznenađeni samim festivalom. U goste su došli članovi

folklorne skupine „Don Josip Kokorić“ iz Nürnberga. Najmlađi članovi predstavili su se pjesmom i plesom i izmamili simpatije i velik pljesak posjetitelja. Više od četrdeset godina Hrvati su ravnopravni građani tog međunarodnog gradića, prihvaćeni od samog dolaska davnih šezdesetih godina. Razlog više da se svojim prisustvom osjećaju kao ravnopravni građani i da se na ovaj način zahvale svima koji su im pomagali,

kako u prvim danima dolaska tako i u ratnim vremenima. Velik broj Rothenburžana nesebično se zalagao u prikupljanju pomoći i suosjećali su s hrvatskim patnjama. Članovi hrvatske zajednice nisu štedjeli ni vrijeme ni novac da bi se uključili u pripremu proslave. Posebno su imali potporu don Vitomira Zečevića, koji je od početka podupirao tu ideju, a posebno hvala folklornoj skupini i njihovoj voditeljici Svjetlani Miličević. ■

KELKHEIM

Mladi na studijskom putovanju u domovini

Mladi iz Hrvatske katoličke župe Main-Taunus/Hochtaunus boravili su od 15. do 18. listopada na studijskom putovanju u domovini, zajedno sa svojim duhovnim voditeljima s. Magdalenom Višić i fra Marinkom Vukmanom. Tijekom boravka bili su gosti mladih Župe Gospe od Zdravlja – Split. Posjetili su crkvu Gospe od Otoka u Solinu. Potom su posjetili samostan Sv. Rafaela, u kojemu sestre Služavke Malog Isusa njeguju 20 štitenika s posebnim potrebama. Tom prilikom uručili su im prigodne darove. Nakon tjelesne okrepke kod sestara, u kasnim poslijepodnevima satima posjetili su svetište Gospe Sinjske. Drugoga dana studijskoga putovanja krenuli su za Medugorje. Zatim su posjetili Posušje, Šibenik,

Visovac i Split gdje su posjetili samostan Školskih sestara franjevki na Loretu i Udrugu roditelja za djecu najteže tjelesne invalide i djecu s posebnim potrebama „Anđeli“. Tu je upriličeno zajedničko druženje, prilikom kojeg

je o. Vukman u ime župe darovao donaciju od 4000 eura. I mladi su predali svoje darove za štitenike te udruge. Studijsko putovanje završili su posjetom samostanu o. Ante Antića na Trsteniku. ■

GIESSEN

Obitelj na hodočašću

Nedavno je na hodočašću Hrvatske katoličke misije Giessen u Marija Sternbach kod Wickstadta bila cijela obitelj Biljane i Jozе Nikolića iz Nidde. Jozo je porijeklom iz Brčkog, a Biljana iz Livna. Spadaju među hrvatske obitelji u Njemačkoj s brojnom djecom. Roditelji su šestero djece: Marije (10), Ante (8), Matee (7), Lucije (6), Ivana (2) i Ilije (1). U Njemačkoj su od 1991. godine i redovito se okupljaju na misnim slavljinama na hrvatskom jeziku u mjestu Nidda, koja teritorijalno pripada Hrvatskoj katoličkoj misiji Giessen. ■

Dolazi dan

*dolazi dan
kada te
boli
neće više mučiti
čežnja
te više neće pržiti*

*i ondje — gdje su suze
natapale zemlju
cvijeće će sjati*

*tvojoj će duši
narasti krila
bit ćeš
lagan poput daška
prijeći ćeš prag
i biti kod kuće*

*tad ćeš se
moći priviti
pokoj će te ispuniti
i ti ćeš
biti
mir*

Burga Gripekoven

(Prijevod s njemačkog: Anto Batinić)

Es kommt der Tag

*es kommt der tag
da werden die
schmerzen
dich nicht mehr quälen
die sehnsucht
dich nicht mehr brennen*

*und da — wo die tränen
die erde tränten
werden die blumen leuchten*

*deiner seele
werden flügel wachsen
und du wirst
atemleicht
die schwelle
überschreiten
und zu hause sein*

*dann wirst du dich
anschiegen können
ruhe wird dich durchströmen
und du wirst
frieden
sein*

Burga Gripekoven

